

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 tiskani: do 9 peti vrt 4 1 D, od 10—15 peti vrt 4 1 D 50 p, večji inserti
 peti vrt 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji peti vrt 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrt 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema in poslane in zadostne frankovane.
 Receptiv se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
12 mesecev	6 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—	Din 264—
12	6	72—	72—	132—	132—
6	3	36—	36—	66—	66—
3	1	12—	12—	22—	22—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakazni, na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Reka v hrvatski politiki.

Ko so kovali londonski pakt, so rekli, da Reka pripada Hrvatski. Italijanska ekspanzija takrat ni segala do nje. Vpoštevali so zemljepisni položaj Reke, in merodajno je bilo tudi dejstvo, da Reka v resnici ni italijansko mesto, marveč se je gojilo v njem italijanstvo pod Avstro-Ogrsko in umetno. Kakor hitro bi se dala življenju in gibanju na Reki svobodna pot, bi postalo reško mesto kmalu slovensko. D' Annunzio je priklonil Reko na Italijo in od takrat dalje kriče po italijanskem tisku, da je Reka italijanska in da je njeno mesto pravzaprav le v italijanskem kraljestvu. Danes je na Reki res tako, da kdor si jo ogleda, dobi vtis, da je Reka čisto italijanski kraj. Fašisti so razgnali reške Slovane, in ako se kdo na reški ulici predrzne govoriti srbohrvatsko ali slovensko, ni varen, da ne bo tepen do krvi. Inozemski časopisi ponovno naglašajo, da je Reka italijanska baš vsled omenjenih razmer. Kakor se vse kaže, pa ima Reka res postati italijanska. Ako jo Italija anektira, bo hotela zadušiti v njej zadnji glas Slovanstva.

In vendar so na Reki klasična jugoslovenska tla. Reka je po svoji preteklosti, po svojem položaju in po svojem poklicu zatočišče in križišče Hrvatov in Slovencev! Sloveči sociolog Gumplovicz je proglasil teorijo o nacionalnosti tal. Kakor imajo ljudje in narodi, tako imajo tudi tla svojo nacionaliteto. Kjer je skozi stoletja živel kak narod, tam se ne more niti po daljših naporih uvrstiti značaj drugega naroda. Petdeset let je že odtrgana Reka od Hrvatske, pa je ostal ves številni nižji sloj, oni, ki tvorijo v mestu maso in ki je najbližji zemlji in tlom, hrvatski po svojem prastarem čakavskem dialektu. Reka je bila sredi preteklega stoletja cvetoče hrvatsko kulturno središče. Na njeni hrvatski gimnaziji je predaval Smičiklas, Kurelac, Mažuranić, študiral je tam Kumičić, Barčić in Derenčin. Kurelac je bil ustvaril slovečo reško šolo. Ante Starčević je kot notar reške županije sestavljal svoje spise o državnem pravu Hrvatske. Polno veljavnih hrvatskih ljudi se je vzgojilo na Reki. Leta 1896 je madžarski ferman potisnil hrvatsko gimnazijo z Reke na Sušak. Na Reko se je stekalo ljudstvo s hrvatskih in slovenskih tal. Madžarska politika pa je uveljavljala na Reki madžarstvo in italijanstvo ter izrabljala Jugoslovenov za trdo delo. Iztrebiti se ni dal Jugosloven, marveč je raste in še danes, po tako ljutem italijanskem divljanju zadnjega časa, se na reškem teritoriju pridružuje 20.000 Jugoslovenov Zanelloviemu protestu proti italijanskim nakanam glede Reke. Kako bo v bodoče? Kdo to ve?

Vemo le to, da se v naši državi boji za Reko ni bojeval enotno in da ni storišla svoje dolžnosti poklicana oficijelna hrvatska politika.

V teh izvajanjih se naslanjamo na članek, ki ga je priobčil v splitskem listu »Novo Doba« gosp. Krunoslav Bego. On pravi: Danes, ko je bitka za Reko izgubljena, naj ostane Reka Hrvatom v spominu kot grenka politična lekčja, ker baš usoda Reke je najboljši dokaz, kako je današnja oficijelna hrvatska politika malo hrvatska in malo nacionalna. Istina, odločujoči državni faktorji niso pojmi ali niso hoteli pojmiti življenjske važnosti Reke za ves zapadni del države. Ali kdo je bil najbolj poklican in kvalificiran, da vstane za obrambo Reke? Zagreb in Hrvatska! Ali na žalost sta se Zagreb in Hrvatska izgubila v nizkih meglah male, ozke, provincijalne politike, puščajoč z vidika velike interese narodne neodvisnosti in celokupnosti. Ako bi se bile politične in borbene energije Hrvatov vsaj deloma vporabile za rešitev Reke namesto za ključovalno fronto proti Beogradu — nihče ne more reči, ali bi se ne bila pot zgodovine drugače okrenila in bi bila Reka danes bližje naši kraljevini.

Članek Bego ima prav: Sokriviti na usodi Reke pa so tudi oni, ki podpirajo politiko hrvatskega »narodnega zastopstva«. Notranja bežabna politika, delujoča proti konsolidaciji države, ni mogla drugače neko kvariti tudi boj za Reko. Radč se ni menil zanj in proti Italijanom se je razkorajil samo enkrat, rekoč, da jih Hrvati vržejo v morje, ako se dotaknejo njihovih tal. Besede, izgovorjene v demagoški namen pred hrvatskimi seljaki.

Koncem septembra smo v polemiki nič notici s »Hrvatoma« vprašali: ako je Reka hrvatska, kaj pa so do sedaj storili Hrvati v njeni obrambo? Samo kričanje na Beograd, smotrenege dela za »hrvatsko Reko« pa na hrvatski oficijelni strani ni bilo!

Glede na izgubljeno Reko nasvetuje članek v omenjenem listu Hrvatoma to-le: »Hrvati u ovoj državi moraju da vode takovu politiku, koja će biti od najveće koristi amputiranim delovima starodrevne hrvatske zemlje na Kvarneru. Hrvatski program mora da bude jačanje konsolidacija i što veća snaga ove države. Jedino ta snaga može da sačuva Hrvate od podmuške latinske najezde i da Kvarner s Rije-kom jednom ipak povrti u jedinenoj domovini!« Naj bi Begove besede padle na rodovitna tla!

V soboto 13. t. m. vsi na akademijo dobrovoljcev v »Union«.

Pismo iz Prage.

Po volitvah. — Sklicanje narodne skupščine. — Stedenje v proračunu. — Rudarska stavka končana. — Prezident na Francoskem.

6. oktobra.

Sedaj živimo v vzdušju volitev. Komaj so se izvršile volitve v občinske zastope, katere bodo imele svoj odmev še v volitvah županov in njihovih namestnikov, so sledile župne volitve na Slovaškem 30. pret. meseca. Izvoljeni so bili župni zastopi v vseh šestih slovaških župah, t. j. v bratislavski, nitranski, turčansko-martinski, zvolenski, lipavskomikulaški in v košički. Župni zastopi so neke male zbornice z znatno kompetenco, ki se pečajo s humanitarnimi, zdravstvenimi, socialnimi, gospodarskimi, prometnimi in kulturnimi zadevami, v kolikor ne spadajo v delokrog okrajev in občin. Volitve na Slovaškem v občinske zastope niso bile za državotvorne stranke tako uspešne kakor v ostalih delih republike, zato pa se je moglo toliko manj pričakovati, da bi bile župne volitve za nje ugodnejše. V šestih župah je bilo izvoljenih 211 članov, od katerih odpade na državotvorne stranke, in sicer: na republikansko (agrarno), narodnodemokratsko, socialnodemokratsko, čl. socialistično, slovaško-narodno in republikansko rusko stranko, vsega skupaj 70 mandatov, na ostale stranke, t. j. na madžarsko, komunistično, ljudsko in židovsko pa 141 mandatov, torej polni 2 tretjini. Ljudska stranka sama je dobila 68 mandatov, torej skoro toliko kakor državotvorne stranke skupno. Med temi je najjača republikanska stranka z 49 mandati.

Narodna skupščina se snide najbrž 30. oktobra. S sklicanjem se je odlašalo v glavnem zaradi tega, ker so priprave za proračun leta 1924. zahtevale mnogo dela. Finančno ministristvo in vlada se trudila v to svrhu, da bi se izdal kar največ znižali. Znižanje ima predstavljati okoli 5 milijard kron. Sestavljanje proračuna je napredovalo toliko, da so načrti posamičnih ministrstev že gotovi, razen ministristva za narodno obrambo in obmejne ministristva. V teh dveh ministristvih se je zadržalo izgotavljanje proračuna vsled odsotnosti ministrov, ki hočeta glede nekaterih postavk sama odločiti.

Rudarska stavka gre danes h koncu. Bil se je oster boj za strokovno organizacijo med socialistimi demokrati in komunisti. Pogajanje je trpelo vsled tega, ker so se vladni posredovalni predlogi odbijali. Zadnje dni pa je že upanje, da se stavka skoraj konča, narastlo, ter sta se stališči obeh strank zblížili. Delodajalci so soglašali s predlogom, da bi delavstvo sprejelo znižanje 13 % z

veljavnostjo do 31. marca 1924. Proti temu so zastopniki rudarjev predlagali znižanje 12 % do konca junja 1924. Prihaja do sporazuma med obema strankama, ki si nato lahko ogledata koristi in škodo dolge stavke. (Stavka je že končana, kakor smo v ponedeljek poročali. Ur.)

Prezident republike Masaryk je odpotoval v Montreux v Švici, kjer ostane pri svoji hčeri Olgi do 15. t. m., na kar odpotuje v Pariz na oficijelni poset. Na programu so diners v Elysejih in zunanjem ministristvu, recepcija v posvetovalnici in velika vojaška letalska slavnost v okolici Pariza. J. K. S.

Telefonska in brzolavna poročila Narodna skupščina.

Zakon o taksah v načelu sprejet.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Včeraj dopoldne je narodna skupščina nadaljevala načelno debato o zakonskem načrtu glede povišanja taks in pristojbin. Seja je pričela ob 9. dopoldne.

Posl. Nedeljko Divac (soc.) je kritiziral načrt ter izjavil, da glasuje proti zakonu, ker vsebuje mnogo nesocialnih postavk, ki bodo posebno obremenile nižje sloje.

Posl. Ivan Pucelj (SKS) je v daljšem govoru razmotril zakonski načrt o taksah z ozirom na govor, ki ga je imel na prejšnji seji demokratiški poslanec dr. Svetoslav Popovkič. Omenil je, da bi morala vladna večina upoštevati vse razloge, navedene proti zakonu o taksah. Kritiziral je tudi politiko finančnega ministra. Končno je posl. Pucelj izjavil, da bo kot član zemljoradniškega kluba zapustil zbornico povodom glasovanja o zakonu. Sarkastično je tudi pobijal delovanje celjskega nemškega poslanca F. Schauerja. Nemci so morali dobiti gotove koncesije, da glasujejo za zakon.

Po končanem govoru je posl. Ivan Pucelj v znak solidarnosti z zemljoradniški zapustil zbornico.

Posl. Pera Marković (dem.) je kritiziral dosedanje delovanje vlade. Omenjal je, da je radikalna vlada po 500% povišanju davčnih doklad, po izrednih in naknadnih kreditih v znesku 1200 milijonov dinarjev in po sprejetju kuluka prešla pred zbornico zopet z nepopularnim zakonom o taksah. Te takse so sedaj najslabši davek, ki je naložen narodu. Govornik je bil posebno proti temu, da so se povišale takse in pristojbine za razne sodne, šolske in cerkvene zadeve.

Posl. Veljko Kočić (rad.) je kot poročevalec večine imel zaključno besedo ter je na kratko reasumiral rezultat načelne debate.

Predsednik je na to odredil glasovanje. Za zakon so glasovali od 168 poslancev 104 poslanci, 64 pa proti zakonu.

Seja je bila ob 14. zaključena.

Vprašanje ljubljanske medicinske in bogoslovne fakultete.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) V parlamentarnih krogih je bil včeraj dan velikega razburjenja, ko so dobili poslanci v roke državni proračun in pa finančni zakon za leto 1923/24. V finančnem zakonu se nahaja tudi pooblastilo za ministra prosvete glede ukinitve pravoslavne teološke fakultete v Zagrebu in teološke fakultete v Ljubljani. Opozicija po porabi to zadevo kot bojno sredstvo in bo odločno ugovarjala proti takemu pooblastilu.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Včeraj popoldne je imel v ministrski sobi narodne skupščine voditelj SLS dr. Korosec daljši razgovor s ministrskim predsednikom Nikolo Paškem, ministrom notranjih zadev Vujičićem, ministrom za izenačenje zakonov Markom Trifkovićem, ministrom ver dr. V. Janjićem in ministrom pošt Vello Vukičevićem. Po konferenci je dr. Korosec izjavil novinarjem, da je pri predsedniku

vlade in pri ostalih ministrih vložil odločen protest radi ukinitve medicinske in teološke fakultete v Ljubljani, kakor tudi radi ukinitve pravoslavne teološke fakultete v Zagrebu. Korošeceva stranka ne more odobravati tega akta vlade. Po njegovem mnenju predstavlja teološka fakulteta v Ljubljani pravi center slovenske kulture, je pravi ponos vseh katoličanov. Ministrski predsednik Nikola Pašk je izjavil, da je njemu popolnoma nepoznana odredba glede ukinitve teološke oz. medicinske fakultete v Ljubljani. Taka odredba je bila storjena brez njegove vednosti. Ministrski predsednik je izjavil, da bo storil vse potrebno, da se ta odredba razveljavi. Tudi minister ver dr. Janjić je izjavil, da mu ni bila znana taka odredba.

VREMENSKA NAPOVED.

— Dunaj, 9. okt. (Uradna vremenska napoved za 10. okt.) Vreme bo v splošnem ostalo neizpremenjeno.

Claude Farrère — prev. Miran Jarc

Civiliziranci.

Roman.

51

Pol nagi pari so se klicali od jedne hiše do druge.

Trušč na ulici je naraščal, padali so izjavajoči klici, nesramni kriki in razpajali so se divji prepirl. Mesto Hong-Kong se razteza le po spodnjih pobočjih gorovja. Više pa se širi kraljestvo vil, visokih dreves in tišine. Senčnate poti se povzpenejo v obliki teras in v belih nočeh riše luna, ki pritrjeno skozi vejčja, po svetlih tleh mozaik iz luči in senc.

Na te sladko sveže in mlečnopokojne terase je prišel Pierce čisto sanjat ob času prvih nočnih ur. Toda, vračajoč se na ladjo, je moral skozi hrupno in razpaljeno mesto. In kadar je šel mimo slabo zaprtih vrat beznice, odkoder so mu puhili v lice cedeci se dihi sladostne dežele. Začel so s matinejo, s koncertom in neko igro — pač vabljiva slaščica

XXIII.

Slavije, ki se je Francozom v čast odigravalo na krovu oklopnice admirala Hawke-a na »King Edward« — ogromni ladji, poleg katere je bil videti »Bayard« kot majhna jahta, — je bilo sijajno. Bila je veličastna prireditev, kot jo znaajo izvesti samo eksotične dežele. Začeli so s matinejo, s koncertom in neko igro — pač vabljiva slaščica

v mestu, kjer gledališča sploh ne poznajo, — za tem so kosiili, pravzaprav so se gostili po načinu Pantagruela; že oživilni in razigrani pari so otvorili ples, ki je trajal vse do ranega jutra; po vseh namenoma nerazsvetljenih kotih so viharo ljubimkovali. Solnce je stalo že visoko — zastave so bile že razobešene in godba je že odsvirala himno »God save the King« — ko je zadnji čoln odvedel poslednjega gosta. Gostija se je razpasla v pravcato orgijo in oklopnica je bila omadeževana kot kaka mornariška beznica.

Admiral Orvillerski je bil zelo zgovoren in živahen, prišel je zgodaj in odšel šele pred nočjo. Njegovi pribožni so po naročilu plesali brez prestanka in so bili zelo radodarni. Nasprotni tabor je razvil prav tako hlastnost in drug drugega so prekašali po pristrčnosti in udvorljivosti. Očividno je bilo skupno geslo: pretravajmo. Vsakdo je več ali manj vedel, da ni manjkalo dosti, pa bi se vnela vojna, strašna podoba komaj odvrgne vojne je plula nad tem slavljem, ki ga je toliko bolj ometila in opojila.

Posebno ženska, lepe Angličanke, ki so jim francoski častniki izbrana dvorila, niso pomabile, da so ti častniki njihove lepote morda snovali in pripravljali neizperljiv pokolj za njihove zarotnice ali pa ljubice; in vsoj po krvi, ki bi jo kmalu prelivali v potokih, jim ni malo opajala čutnih osnisc.

Tropsko podnebje moške razneži in omeči, obratno pa učinkuje na ženske kot udarec z blicem, ki jim še podžge strast do vseh vrst uživanja. No-

beni ženska iz saigonske družbe ne zapusti gledališča pred petim dejanjem, in se ne odreče večerni zabavi, tudi ne gre spat pred jutrom; ni je, ki bi razven močnega ljubimkanja, ne zahtevala tudi slaščice pogostega popoldanskega spanja v dveh. Pri plesih zapro vse oknice, da jih ne bi preganlo vzhajajoče solnce in včasih zapuste »baccaro« šele kadar bile poldan.

Na krovu »kralja Edvarda«, kjer je zabava prevzela krinko domoljubne dolžnosti, so uživali vse slasti. Po drugi kadrijli so bile že vse cvetlice oropane, vse roke razpaljene, vsa telesa objeta. Pri večerji pa je ljubimkanje nalikovalo sestankom v zaprtih prostorih. Ladja je za to kaj pripraven kraj; tu najdeš vsepovsod skrite kotičke, kamor ne pošlje nobena svetilka, noben žaromet.

Lahkotivke utegnejo poljubno oblistavati svojo napol čednost, gospe pa smejo iti še globlje. Sicer pa, kako varno se čuti vsaka, če je njen tovariš mornar, popotnik, ki koj spet izgine; njegov bežni poljub ne zapusti nikakih posledic in ostane za vedno prikrit, kot bi ga nikdar ne bilo.

Angleži so privabili vse svetovljansko mesto. Tu si našel ženske od vsepovsod: ženske iz zapada, ki so se pravkar izkrcale iz hinavske Evrope, a se na štiritedenski vožnji po morju že zelo odvajale; — domačinke, po Brantôme-u same dostojne gospe: deklice iz Hong-Konga, kjer je ozračje tako mršično; dekleta iz Shang-Hai-ja, kjer ima vsaka hiša dvoje vrat; dekleta iz Nagasaki-ja, kjer je vzglednost Japonev zahrbtna; mladenke iz Sin-

gapora, kjer cvetlice tako opojno diše; slednjič še lahkokrilke iz Hanot-ja in Saigona, ki jih izvedenci nazivljejo Sodoma in Gomora.

Pa so bile še druge iz daljnjih krajev; pri-seljenke, ki so na najsikrajnejši, otroško perverzzen Vzhod zanesle slikovite perverznosti: spogledljive in dotikljive Amerikanke, nimfomanske Kreolke iz Kube, Avstralko, ki se razgaljajo še nižje, kot se osmeli New-York in nešteto potovalci iz vseh plemen, ki jih nasprotje med premnogimi deželami hitro vagoji v dvomilijevke in svobodoljubne; te romajo po svetu brez odhida, kajti nočejo se podvreči npravnstvenim predsodkom katerikoli dežele.

Med temi ženskami se je neka pozanimala za Pierce-a. Slučajno sta si bila pri mizi soseda; sprva sta si povedala svoji imeni, odkod da sta in kakega plemena, da sta se pobliže spoznala; govorila sta kot radovedni nomadi, ki nimajo časa za kake nepristojne obzirnosti. Njej je bilo ime Maud Ivory; bila je Amerikanca iz New-Orléans-a; ker je bila osirotela in tudi ni bila poročena, je prosto potovala še tri leta v spremstvu svoje prijateljice Alix Routh. Ta pa je bila njene starosti; njen zaročenec je živel v Bombayu, s katerim se utegne poročiti koj po dopetku v Indijo. Tedaj bo gospodična Ivory seveda sama, vsled česar se ne bi nič manj veselila svojega romanja, ki ji nudi toliko zabav in svobode.

»Prišlo sva iz Avstralije in iz Nove Zelandije,« je dejala, »ko pa se Alix poročil, odpotujem najprvo v Egipt«

Vesti iz Italije.

Nova italijanska mislija za Albanijo. — Italijansko hujkanje v Albaniji. — Odposlanstvo italijanskih občin pri Mussoliniju. — Pokojnine za invalide za Reke in iz Dalmacije. — Zgradba dveh torpedovk na Reki. — Pohvala narodni milici ob severovzhodni meji.

— Rim, 9. oktobra. (Izv.) Nova italijanska mislija za Albanijo je že prispela na slobočni kralj. Sprejel jo je oddelek albanskega orožništva s vojaškimi častniki poleg zastopnika medzvezniške komisije. V italijanski misliji so: general Gazzera, major Sordi in kapetan Patibone. Danes odputuje mislija v Janino. Italijani obljubljajo Albancem ugodno razmejitve.

— Rim, 9. oktobra. (Izv.) »Giornale d'Italia« poroča, da se je vrnil v Skadri velik šod, na katerem se je protestiralo proti uzurpaciji albanskega teritorija po Jugoslaviji, katere zahteva tudi Vermoče, izravnano središče, da tako odvzame Albanijski stekališče bodoče železniške zveze in šodoh k morju. Tudi proti Grčiji so se obračali na shodu in zahtevali vrnitev raznih krajev. Ako se ne izpolni želje Albancev, nastane nemir na Balkanu. (To ni nič drugega kakor novo ital. hujkanje Albancev. Morda bodo Albanci razsodnejši od italijanskih hujkanj. Italijanskim poročilom ni povsem verjeti. Italijanske hujkanje so Albanci že večkrat naglani. Najbrže pa bo italijanska mislija v namene italijanske zunanje politike na Balkanu delovala v prid Albancev proti Jugoslaviji in Grčiji. V Ri-

mu govore napram našim zastopnikom še nadalje neprestano o prijateljstvu!) — Rim, 9. oktobra. (Izv.) Odposlanstvo zveze italijanskih občin je posetilo min. predsednika Mussolinija in mu izreklo zaupanje, vpoštevajoč njegovo obnovitveno delo v državi. Mussolini se je v odgovoru bavil s težkim vprašanjem občinskih financ.

— Rim, 9. okt. (Izv.) Finančni minister je odredil izplačevanje pokojnin na temelju odloka z dne 12. jul. 1923. za reške in dalmatinske prostovoljce, ki so postali invalidi čvled vojnih dogodkov od 12. septembra 1919 do 31. marca 1923. ter za njihove družine.

— Reka, 9. oktobra. (Izv.) Po zadnjem natečaju mornariškega ministrstva je od dana zgradba dveh torpednih lovcv reški ladjedelnici. Delo se prične v kratkem. Zgradba bo stala 25 milijonov lir.

— Trst, 9. oktobra. (Izv.) Uradno se iz predsedstva ministrskega sveta izreka pohvala narodni milici, ki že dva meseca skupno z orožniki in finančnimi stražniki vrši varnostno službo na severovzhodni meji.

Parlamentarna situacija.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Pred otvoritvijo plenarne seje narodne skupščine je bila v pisarni skupščinskega predsedstva konferenca načelnikov raznih parlamentarnih klubov. Na dopoldanski konferenci je skupščinski predsednik Ljuba Jovanović skušal doseči sporazum glede nadaljnjega delovnega programa z ozirom na okolnost, da se ima dne 20. t. m. otvoriti v smislu ustave novo jezensko zasedanje narodne skupščine. V glavnem gre, da narodna skupščina čimprej reši zakon o taksah, nato bi sledilo odobrenje konvencije z Avstrijo in pa zakon o organizaciji sodišč. Na seji načelnikov parlamentarnih skupin ni prišlo do definitivnih rezultatov. Predsednik radikalnega kluba Marko Gjurič je predlagal, da se seje narodne skupščine vrše samo do petka, v kar pa opozicija ni privolila. Predsednik skupščine Ljuba Jovanović je zaprosil opozicijo, da določi definitivno število govornikov k razpravi o zakonu glede taks in pristojbin. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je izjavil, da bo njegova stranka določila v podrobni debati tri govornike.

Proračun za leto 1923-1924.

— Beograd, 10. okt. (Izv.) Minister financ je včeraj razdelil članom fin. odbora definitivno sestavljen proračun za leto 1923/24. Po tem proračunu znašajo redni izdatki 6.330.270.275 D 50 para, redni dohodki pa znašajo 8.737.694.905 D. Med izdatnimi izdatki znaša celokupna zveza 4.310.729.726 D 40 para, izredni dohodki pa 1.606.305.095 D.

Invalidski zakon.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Posedna komisija v ministrstvu za socialno politiko je končala razpravo o zakonu glede vojnih invalidov. Komisija predloži definitivno izdelani načrt zakona ministrskemu svetu v odobrenje, na kar pride zakon takoj na sejo narodne skupščine.

Odkritje velike zarote na Rumunskem.

— Bukarešta, 9. oktobra. (Izv.) Policijske oblasti so včeraj izsledile dobro organizirano zaroto, ki si je stavila nalogo pomoriti več ministrov in vodilnih politikov. Aretiranih je več oseb, zelo veliko število dijakov. Oficijelno poročilo ministrstva notranjih zadev omenja, da se je posrečilo policijski odkriti zaroto, naperjeno proti raznim ministrom. Policija je dobila v roke razne dokumente in spise. Od policije aretirani dijak Cotreanu in Motta sta vse priznala.

ITALIJANI SE ZANIMAJO ZA SOLUN.

— Rim, 10. oktobra. (Izv.) V političnih in vladnih krogih so sprejeli z napetostjo poročilo o podpisu konvencije glede solunskega pristanišča. Italijani so prepričani, da pomenja ta konvencija važen korak za nadaljni razvoj jugoslovanske eksportne in importne trgovine. Jugoslavija si je s to konvencijo zagotovila prvi izhod na morje.

BOJEVITOST MADŽARSKIH KATOLIKOV.

— Budimpešta, 9. okt. (Izv.) Ob prisotnosti madžarskega episkopa in mnogostevnih množice je bil danes otvorjen glavni kongres madžarskih katolikov. Kongresa so se udeležili tudi vsi na Madžarskem bivaloči člani habsburške družine, razni nadvojvode, vojvode, in vojvodinje. Govorniki — škofje in drugi reprezentanti so v svojih govorih proslavljali madžarsko kulturo in pozivali narod, da obnovi stara madžarska slava.

POLITIČNE VESTI.

— Spori v demokratskem klubu. Kakor smo že poročali, je iz demokratskega parlamentarnega kluba izstopil posl. Trajko Arsić, svečenik iz Južne Srbije. Istočasno je Arsić iz stranke izključil glavni odbor demokr. stranke Arsić utemeljuje svoj izstop iz demokratskega poslaniškega kluba s tem, da se ne strinja s sedanjo politiko demokratskih voditeljev, povdarja pa, da nima namena iz stranke izstopiti. V demokratskih krogih kroži vest, da bo iz kluba izstopilo še več Arsićevih somišljenikov in da bo ta skupina kasneje vstopila v radikalno stranko.

— Naš poslanik v avdienci pri papežu. Po poročilu iz Rima je včeraj 9. t. m. sprejel v daljši avdienci papež Pij XI. našega dosedanjega poslanika v Vatikanu dr. Bakošiča. Novimenovali poslanik dr. Smolčak je prispel v Rim ter je že prevzel vodstvo poslaniških poslov.

— Sprememba volilnega reda za parlament? V parlamentarnih krogih govore, da predloži vlada parlamentu, ko bo rešen državni proračun, nov volilni red za narodno skupščino. Ta volilni red bo sestavljen po istih načelih, kakor italijanski volilni red, ki ga je izdelal Mussolini. Uvedle bi se pri kandidaturah takozvane državne liste. Po tem volilnem redu bi radikali popolnoma gotovo dobili pretežno večino mandatov tako, da bi z lastno močjo brez vsake koalicije s kako drugo stranko vladali in imeli v rokah državno krmilo. Po tem novem volilnem redu bi prišli pri novih volitvah v poštev še demokrati in k večjemu zemljoradniki, ker bi vse ostale stranke zginile s površja.

— Pred novimi volitvami v narodno skupščino? V političnih krogih se vedno bolj koncentrirajo vesti, da je treba računati spomladi 1. 1924 z novimi volitvami v narodno skupščino vkljub temu, da žele radikali, da bi sedanja narodna skupščina ostala na svojem mestu polno volilno dobo ter v tem času rešila vse najnujnejše zakone. Političen položaj pa je danes tak, da ni misliti na to, da bi mogla ta narodna skupščina funkcionirati še polna tri leta. Radikali so prepričani, da dobe v slučaju novih volitev prihodnjo spomlad vsaj 150 mandatov.

— Pisatelj Gjalski in politika. V nedeljskem »Jutarnjem listu« je napisal znan hrvatski pisatelj Ljuba Babić-Gjalski članek »Amputacija«. V članku dokazuje Gjalski, da je ideja amputacije izvznila med Srbi in da je za to vsakdo izgubil vero, da bi bila Srbija kdakoli jugoslovanski Piemont. Gjalski primerja Srbijo carski Rusiji in pravi, da sta ti dve državi naslednici bizantinskega carstva in da obdve stremite samo za tem, da ujedinita vse pravoslavne Slovence, nikakor pa ni nju namen, da bi ujedinitli vse Slovence brez razlike veroizpovedovanja. — Raje bi čital izpod peresa g. Gjalskega kako lepo beletristično stvar, kakor pa puho politično ekspektoracijo, ki jo nihče ne bo smatral za resno.

— Madžarska razpusti svoje irredentistične organizacije? Predsednik madžarskega ministrskega sveta se je za časa svojega bivanja v Ženevi obvezal, da prepreči kakršnokoli delavnost radikalnih desničarskih strank in raznih irredentističnih organizacij. Jugosloveni in Romuni so naglašali v razgovoru o madžarskem posojilu svojo skrb radi madžarskih irredentističnih organizacij. Grof Bethlen je moral obljubiti zastopnikom Jugoslavije in Romunije, da, kakor hitro se vrne v Budimpešto, razpusti vse take organizacije. Kdor verjame Bethlenu?

— Boljševiki se nočejo mešati v nemške spore. Trockij je imel nedavno velik govor, v katerem je naglašal med drugim: »Ruska vlada hoče imeti predvsem mir. Rdeča ruska armada ne bo v nobenem slučaju prekorajčila rusko mejo, ako ne bo to prisiljena. Ako pa se nemški monarhisti sporazumejo z antanto in dobe od teh nalog za intervencijo proti sovjetski vladi, se bo rdeča armada branila z vsemi sredstvi. Toda takšna možnost je skoraj izključena. Zato je treba naglašati, da se ruska vlada v nobenem drugem slučaju ne bo mešala v notranje nemške razmere ali v meščansko vojno v Nemčiji.

— Nove dokumente o predzgodovini svetovne vojne je napisal madžarski profesor Balanyi. Bavi se posebno z grofom Tiszo, o katerem pravi, da se je zelo upiral Potioreku, ki je zahteval takoj po sarajevskem atentatu proti Srbom v monarhični drakonične odredbe, po katerih bi bili brezpravni. Tisza je vedno nastopal za mir in se je vdal le za odpošiljatev note, ki pa ne bi smela staviti Srbiji nesprejemljivih zahtev. Šele ko je nemški cesar zahteval vojno s Srbijo, se je Tisza vdal in privolil v njo. Takl »dokumenti« imajo svoje posebne namene. Madžarskem nai bi služili v vsprstavitve stare njihove moči. I. Isjak Tisza je skrivno vojno in vsi madžarski profesorji ne zbirajo tega madeža z njega. Madžarske »dokumente« pa treba sproti postavljati v pravo luč. Madžarskega sleparstva po Evropi mora biti že enkrat konec!

Julijska krajina.

Izjava jugoslovenskih poslancev v italijanskem parlamentu.

Podpisani zakoniti zastopniki slovenskega naroda v Italiji, dvigamo slovesen in odločen protest proti načrtu rimske vlade, vpeljati v naše ljudske šole italijansko kot učni jezik. S tem ukrepom je italijanska vlada položila roko na najelementarnejše in najsvečenejše pravice našega ljudstva, izvršila je napad na naravno pravo, ki ga civilizirano človeštvo priznava vsem narodom in vsem plemenom na svetu. Da se mora vršiti poduk in vzgoja mladine izključno v materinskem jeziku, je načelo, ki je postalo last kulturne zavesti vsega sveta in ki je sprejeto med temeljna določila mednarodnega prava, v posebnih pogodbah za zaščito manjšin. Te pogodbe, ki so se naložile državam s sodelovanjem Italije, slovesno proglasilo pravico narodnih manjšin, vključeno v meje drugorodnih držav, da se mora vršiti poduk njihovih otrok v materinem jeziku.

Te temeljne svobodščinske narodnih manjšin ne more razveljaviti nobena vlada in nobena država, ker nima do tega najmanjše pravice ne po naravnem ne po božjem ne po mednarodnem pravu in ker je ta svobodščina postavljena pod posebno zaščito vsega kulturnega človeštva, organiziranega v Zvezi narodov. Zastopniki pedesetih držav, ki so podpisali listino o Zvezi narodov, so se slovesno obvezali, da bodo štiti in branili to naravno pravico narodnih manjšin solidarno in z vsemi svojimi organiziranimi silami. Da je bila kraljevina Italija oproščena, se še posebej obvezati, da bo spoštovala pravice svojih narodnih manjšin, ne pomeni, da smo danes potepati načela, zajamčena od Zveze narodov, koje članica je. Kraljevina Italija je bila oproščena posebnih obveznosti do svojih narodnih manjšin le za to, ker je njena vlada zagotavljala, da bo Italija kot kulturna država sama od sebe in brez pravne sankcije spoštovala življenjske pravice drugorodcev. Italija je torej zajamčila boljšo nego z lojalno obveznostjo manjšinske pravice drugorodcev, ona jih je zajamčila s svojo narodno častjo in s svojim slovesom kulturne države. Ako oropa vlada naše ljudstvo lastne osnovne šole, zagreši s tem proti zaupanju, ki je bilo na Italijo stavljeno ob sklepu mirovnih pogodb.

Razen tega izjavljamo podpisani zastopniki jugoslovanske manjšine v Italiji, da je nameravani ukrep rimske vlade tudi v krščem nasprotju s slovesnimi zahtevili in obljubami italijanskega parlamenta in prejšnjih vlad.

Protikulturni zakon o poitalijančenju slovenskih ljudskih šol ni izšel, ni še objavljen v uradnem listu, torej ni še veljaven, toda šolska oblast v Juljski Krajini so ga začela že na vsi štiri izvajati. To postopanje je protizakonito in zato so vsi ukrepi šolskih oblastev neveljavni, za naše ljudstvo neobvezni in mi jih ne priznavamo. Toda tudi ko bi zakon danes ali jutri izšel v uradnem listu, bi ga mi nikdar ne mogli priznati. Noben narod, ki ima v sebi še nekaj ponosa, ne more priznati zakona, ki je naperjen proti njegovi duševni eksistenci. Tak zakon je nemoralen in zato neobavezen.

Nameravana reforma ministra Gentileja stopa ob stran zloglasnim šolskim zakonom pruskega imperijalizma proti Poliakom, ki so izzvali ogorčenje vsega kulturnega sveta in tudi italijanskega naroda.

Prepričani, da bodo z našim protestom soglašali vsi, ki so v Italiji zvesti najplemetnejšim tradicijam svojega naroda, vsi ljudje v Italiji in izven nje, ki so prožeti duha skupnih kulturnih idealov človeštva, pozivljamo vlado, naj odstopi od svoje nakane.

Naše ljudstvo je zrelo in zato čuti z vsem srcem in spoznava s polno zavestjo, da je šolski poduk njegove dece v materinem jeziku njegova prva, sveta in nedotakljiva pravica, da je to temelj njegovemu narodnemu obstoju, da je to predpogoj njegovemu kulturnemu in gospodarskemu napredku, in zato se mu ne odreče in si ga od nikogar ne pusti vzeti — nikdar!

V Trstu, 7. oktobra 1923.

Jugoslovanski poslanci v ital. parlamentu: Josip Lavrenčič, dr. Karol Podgornik, dr. Uliks Stanger, Virgilij Šček, dr. Josip Wilfan.

— Šolske zadeve. »Piccolo« prinaša objavo šolskega skrbstva za Julijsko Krajino, ki se glasi: Brez vsake podlage je vest, da je odpuščenih okoli 150 slovenskih učiteljev. — Novi ljudskošolski zakon vsebuje tudi določbe o premeščanju učiteljev. Vlada je odredila, da se ne sme izvršiti nikake premeštev, dokler ne bo novi zakon objavljen v uradnem listu. Šolski skrbniki pa že imajo navodila k premeštvam. Uvaževati se imajo razne družinske in zdravstvene okoliščine. — Realka in gimnazija v Idriji sta z odlokom fin. min. z dne 24. sept. odpravljeni. Kakor že znano, se ustanove v Vidmu štiri nižji razredi tehničnega zavoda novega tipa s slovenskim učnim jezikom. V Idriji ostanjejo letos le še 5. 6. in 7. razred višje realka. Kdor dovrši štiri razrede tehničnega zavoda, lahko vstopi v znanstveni licej (Liceo scientifico), ki vsposablja absolvente za obisk vseučilišča. Bivši dijak nižjih gimnazijskih razredov v Idriji se imajo vpisati v 2. 3. in 4. razred tehničnega zavoda v Vidmu. Ker je med njimi precej Idričanov, se je bati, da jih mnogo odpače. Sprejemni izpiti za prvi razred se vrše v Vidmu. — Politično društvo »Edinost« v Gorici poziva slovenske srednješolce in visokošolce, da naj študirajo na slovenskih šolah in vseučiliščih v Italiji, ker se

boji, da bo dijaštvo, ki študira na inozemskih vseučiliščih, za goriske Slovence po veliki večini izgubljeno.

— Kako se poitalijančujejo šole v Istri. Neki umrovljeni inženir iz Pule je zaposlen sedaj v občini Materija, kjer je dobil za razdelitev malega gozda 17.000 lir. V Čičariji je zaslužil tokom enega leta 60.000 lir. Moč odira ljudi, zraven pa pobira podpise za italijansko šolo. Tako jih je nabral tudi v Jelovcih pri Materiji in dotično prošnjo izročil italijanski šolski oblasti. Nastopal je zelo mogočno in ošabno, ljudstvo se ga je balo, posledica tega pa bo italijanska šola v jugoslovanskem okraju!

— Kako izganjajo učiteljsvo v Istri. Učiteljska v Orleu na otoku Cresu je dobila 27. pret. meseca ukaz, da mora do 30. torej tekom treh dni, pustiti svoje mesto in se izseliti. V vsej naglici je morala prodati svoje stvari in oditi v Jugoslavijo, da si tam poišče službo. Hrvatska deca pa ostane brez šole.

— Iz Doline pri Trstu poročajo, da jih je doletelo nepričakovano iznenadenje. Učitelji tamošnje štiriklasnice so bili razpršeni na vse vetrove in prišli so na njihovo mesto Italijani. Pa to še ni bilo dosti. Prišel je nov udarec. Naša občina se nahaja v rokah vladnega komisarja, ki je padel med nas kot strela z jasne neba. Prišel je z avtomobilom k nam neki gospod, ki je govoril italijansko, poklical k sebi g. župana Zobca ter mu pokazal odlok, s katerim je on imenovan za vladnega komisarja v občini Dolina. G. župan Zobec seveda ni ničesar zakrivil, kar bi moglo povzročiti imenovanje vladnega komisarja. Italijanska oblast ima pač namen spraviti polagoma vse važnejše občine v roke svojih ljudi.

— Nalivi 3. tm. so povzročili po Vipavskem ogromno škodo. Tako poročajo iz St. Vida, da je naliv napravil škodo za 150.000 lir. Mnogo so trpeli mlini in žage. En mlinar ima škodo nad 20.000 lir. Komunikacije so skoro vse uničene. Mostovi deloma porušeni, deloma odsejeni. Strašen je pogled na polja, vse poplavljeni in raztrgani, kamene in blato je zakrilo vrtove, v vinogradih so celi jarki in trte izkopane, po kleteh je polno vode. Ljudstvo kliče poklicano oblast na pomoč.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Sreda, 10. okt. Judit. Gostovanje Marije Vere. Red B.
Četrtek, 11. okt.: Azazel. Red D.
Petek, 12. okt.: Kar hočete. Red E.
Sobota, 13. okt.: Judit. Gostovanje Marije Vere. Red A.
Nedelja, 14. okt.: Smrt majke Jugovičev. Izven.
Ponedeljek, 15. okt.: Judit. Gostovanje Marije Vere. Red F.

OPERA.

Sreda, 10. okt.: Aida. Red E.
Četrtek, 11. okt.: Seviljski brivci. Gostovanje ze. Wesel Polia. Red A.
Petek, 12. okt.: Evgenij Onegin. Red F.
Sobota, 13. okt.: Novela od Stanca. Zanečani. Red C.
Nedelja, 14. okt.: Aida. Izven.
Ponedeljek, 15. okt.: Zaprt.

SENTJAKOBSKI GLED. ODER V LJUBLJANI.

V soboto dne 13. okt. »Navaden človek«.
V nedeljo dne 14. oktobra: »Zentve«.

— Sentjakovski gledališki oder vpripori dne 13. okt. B. Nušičevo šalo v treh dejanjih »Navaden človek«. V nedeljo 14. oktobra se ponavlja N. V. Gogoljeva »Zentve«, ki je dvakrat napolnila dvorano. Kdor se hoče pošteno zabavati naj posesti v soboto in nedeljo Sentjakovski gledališki dvorano.

— Opera. »Seviljski brivci«. »Barbire« je še vedno tako mlad in svež, kakor pred sto leti, saj pa je ta Rossinijeva mojstrska opera morda najboljša, kar nam je Italija dala na polju muzikalnega humorja. Ščegatajčica melodika se tesno oklepa situacijske komike in vselega razpoloženja. Poslušalec kakor tudi gledalec imata dovolj prijetnega užitka. Včeraj je gostovala zopet priljubljena koloraturka ga. Tinka Wesel-Pollia iz Zagreba kot Rosina. Občudovati moramo vedno iznova njeno virtuosno tehniko, spretnost njenega grla, izklesane in zmogovite kolorature, živost in jasnost vsega tona. Njena belcantovskost je sijajna. Poleg vsega tega pa je tudi zelo razborita, prožna igralka. Upravi moramo čestitati, da je go. Wesel-Pollia pridobila kot stalnega gosta G. Kovač (grof Almagiva) čegar senzenada v prvi alici se giblje na skrajnih mejah kompliciranega koloraturnega stila in se zato smatra za eno najtežjih »Ziersangs« partij, je bil vseskozi kot pevec ambicijozen in zadovoljiv, kar ni lahka stvar. V igri bi pa smel biti živahniji. G. Bettetto je prošil z ozirom na bolehnost obzirnosti, toda ni bilo nikakor treba, ker je svojo partijo, dasi s črtami, odpel kakor vedno zelo umešniško in je v polni meri opravil svoj sloves našega najboljšega basista. G. Zupan (Bartolo) je ustvaril takega varuha Rosine, da ga ni zlepa najti. Virtuoznost njegove govorne tehnike uprav frapira in kot komik je malodane nedosežen. G. Levar (Figaro) kot centralna figura je v tej operi pevsko kot igralsko izvrstno, zlasti v drugi alici pri kihalni sceni poln izbornih drastičnih in živahnosti. Tudi ostali solisti so bili na svojih mestih. Ga. Smolenskaia je zlasti kot igralka zelo uporabljiva. Gracijoznost Rossinijevе glasbe je g. Neffat z lahko, spretno roko interpretiral izjemno in je našel v orkestru umne in rahločutne umetnike-pomočnike.

— Gostovanje gospe Marije Vere. V sredo, dne 10. tm. gostuje v naslovni vlogi Hlohove tragedije »Judit« gospa Marija Vera. Hlohove igra z. Skrbinek, režira z. Lipah. Začetek ob 8. uri zvečer. Predstava se vrši za abnoma B.

— Prva repriza »Alde« bo v sredo, dne 10. tm. Zasedba je pri tej predstavi sledeča: Alde ga. Lewandovska, Amneris ga. Rewiczewa, Radames g. Sowlski, Amnaro g. Cvejič, Ramfis g. Zathay, kralj egiptovski g. Zupan in sel g. Mohorčič. Dirigira in režira ravatelj opere g. Rukavić. Začetek ob pol 20. uri zvečer. Predstava se vrši za red E.

— Zoologija, napisal Zivojin Djordjević, profesor Univerzitetu. U nakladi Hrvatskog štamparskog zavoda d. d. u Zagrebu izšao je I. deo, koji sadrži: Opštu zoologiju (biologiju), protozoa, celenterata (spužve i cmlarja, crve i cvrčke). Ova je knjiga poglavito namenjena univerzitet-skoj nastavi: za filozofe, medicinare, veterinare, farmaceute i poljoprivrednike, ali može poslužiti i svakome onom, koji želi steći stručno biološko znanje vlastitim samorodom. U ovome pogledu naročito se preporuča Opšti deo, u kome su izloženi moderni nazori na opštu biologiju u kratkom i jasnom pregledu: transformizam (Darwinove i Lamarckove teorije postojanja i njihovi najnoviji izgledi), teorija ćelije, teorija plodjenja i sinteza jednog višeg organizma, teorija nasleđa. Zbog vrednosti, koju u medicini imaju, opširnije su razrađeni crvi i protozoa i biološki problem malarije, kao i raznih flagellata (trpanosome, spirohete). Pri izradi ove knjige dosledno je sproveden plan, da se dobije jedna celina i izloži sadržaj ove interesantne i privlačne nauke, koja daje tako mnogo materijala, kako pravoj filozofiji, tako i praktičnim naukama, kao što su medicina, veterina, poljoprivreda, pa čak i nekim granama modernog prava. Od ogromne gradje izloženo je samo ono, što ima opšti interes i što se za stručnu spremu mora znati. Da bi lektura bila što privlačnija i da se interesovanje za ovu nauku što više probudi, u ovu je knjigu umetno dosta teoretskih i filogenetskih razlaganja; mnogo više, nego što se to vidi u sličnim knjigama na strani jezika. Ovakvo shvaćen plan svakako je mnogo privlačniji i čitalac željan fakata i problema naći će mnogo više atrakcije prilikom čitanja ili učenja, no u sličnim udžbenicima. Više od 400 slika ilustruju dovoljno tekst ove tehnički doterane i fino opremljene knjige. Ova prva knjiga čini za sebe celinu, a drugi deo Zoologije izlaže čitav izdanje ove naklade. Zbog toga, da knjiga ovakve sadržaje nadje mesta i u biblioteci misaonih ljudi, van kruga zainteresovanih studenata. Profesori gimnazija, lekari i veterinari osvežile svoje već zaboravljeno znanje, a biblioteke srednjih i osnovnih škola ne bi trebale da budu bez ove knjige. Cena je knjizi Din 100. Knjižare dobivaju uobičajeni rabat. Hrvatski štamparski zavod d. d. u Zagrebu, Nakladno odeljenje, Marovska ul. št. 30.

HARRY PIEL! HARRY PIEL!
KINO TIVOLI
JEZDEC BREZ GLAVE
Danes II. del

Pravni vestnik.

O sodnih razmerah v naši državi.

Komercijalni svetnik dr. Leopold Berg je napisal v »Neue Freie Presse« članek, v katerem se kot strokovnjak peča s sodnimi razmerami v naši državi in prihaja do zelo značilnih zaključkov. Že pred vojno so imeli upniki, ki so hoteli uveljaviti svoje terjatve napram jugoslovenskim dolžnikom sodnijskim putem, veliko preglavje, zlasti v stari Srbiji, kjer so se procesi večkrat zavlačali vrli po več let. Po vojni so se te razmere še poslabšale. Prejšnje pogodbe glede pravnih pomoči so bile razveljavljene tako, da bi sedaj v Avstriji ali na Češkoslovaškem izrežena obsodba v kraljevini SHS ne bila izvršljiva.

Glavni vzrok neurjenega sodstva v naši državi vidi avtor članka v tem, da preizkušeni pravnik beže iz državne službe, ki jim ne more omogočiti stanu primerne eksistence in si poiščejo privatne službe. Na ta način se je številno sodnikov tako skreglo, da ne zadostuje niti za normalno kazensko sodno postopanje. Preiskave trajajo več mesecev, včasih pa se sploh ne končajo, ker so sodniki preobremenjeni z delom. Kot drastičen primer lahko služijo zagrebški okrajno sodišče, kjer leže najemnine tožbe, ki so spadale prej pod posebno okrajeno postopanje, že osem mesecev nerešene na prvi instanci. Da se temu odpravijo, bi morala država v prvi vrsti pošteno plačati svoje sodnike, in uvesti modernjšo formo celokupnega sodstva tako, da bi mogle naslednje države znova skleniti z Jugoslavijo pogodbe o pravni pomoči. Tega pa po mnenju dr. Berga iz političnih razlogov v do glednem času ni pričakovati in zato svetuje on vsem upnikom, ki majo svoje terjatve v Jugoslaviji, naj se zatečejo k samopomoči. Kot eno najbolj zanesljivih sredstev za samopomoč pripravi avtor inostranskim upnikom, naj si pri sklepanju pogodb izgovore za slušaj pravnih sporov kompetenco kakega jugoslovenskega borznega razsodišča ali pa naj sklepajo pogodbe pri sodišču, ki je bilo prej na avstrijskem ozemlju, kakor n. pr. v Ljubljani ali Mariboru. V tem slučaju je sodno postopanje vsaj v toliko olajšano, da v teh mestih pride do veljave še moderni avstrijski civilnopravni red in da se ni treba držati zastarelega pismenega sodnega postopanja. Končno avtor omenja in priporoča še mednarodni odsek za pravno pomoč, ki ga je ustanovila zveza upnikov 1870. leta in ki lahko v tem smislu znatno pomaga pri tistem krogu.

Konstatacije dr. Berga ne predstavljajo sicer nič novega, ker se o nenormalnih razmerah v našem sodstvu tudi pri nas mnogo govori in piše, vendar pa je značilno, da smatra od vseh naših sodišč samo ljubljansko in mariborsko kot edini instanci, kjer prizadevi krogi pridejo hitro in zanesljivo do svoje pravice. V splošnem pa je ta glas iz tujine resen opomin merodajnim faktorjem, da čim prej odpravijo te nenormalnosti in ugrade temeljni zahtevi po enotnem sodstvu, ki je teoretično že davno na dnevnem redu, praktično pa do sedaj še ni pokazal nobenih pozitivnih rezultatov.

Gospodarstvo.

Prof. dr. Fran Eiler:

O naši davčni reformi.

(Nadaljevanje.)

Sedaj je tudi jasno, da se g. V. — za svoj načrt vsaj — ne more sklicevati na člen 116. naše ustave. Ne bom tukaj pretiskoval, jeli programatično določbo tega člena, da bodi »davek progresiven«, temnotno sploh možno izvesti brez neugodnih posledic za državo. Takisto ne vprašam, kako je to določbo umeti: ali res strogo v smislu, da bodi progresiven prav vsak poedini davek ali pa tako, da učinkuje progresivno zgolj celokupno davčno breme, davek kat' exchoen. Omenil bi samo to, da bi se il ob strogi razlagi dalo povsem ustreči samo z uvedbo pruskega davčnega sistema. Noben mešani sistem, niti naš niti italijanski in tudi Vodopivčev bi zato ne bil prikladen iz enostavnega razloga, ker specialnih davkov na poedine vrste fudiranega dohodka ne gre nalagati progresivno.

Vodopivčev načrt pa ima še eno senčno stran, ki ga zelo malo priporoča. Kakor smo videli, bi se po njegovi konstrukciji morali davčni zneski, naloženi za celokupni dohodek, deliti sorazmerno poednim vrstam fudiranega dohodka, da bi se dobile podlage za ugotovitve »korektivnih doklad«. S tem bi se dohodnina silno komplicirala in otežkočila nje gladka priredba. Pri naši veljavni dohodnini je strankam zgolj od tega, da se jim odbitki sploh priznavajo, vse eno pa jim je, zgodi se li to že pri poednih pridobitnih virih ali pa se vsote odštejejo od celokupnega dohodka. Za končni predpis dohodnine je brez pomena, kako se odbitek izvrši, samo da se izvrši. Po Vodopivčevi metodi pa bi bil za višino doklad in torej celokupnega davčnega predpisa važen tudi način, kako bi se odbitki porazdelili na poedine kategorije, saj je od tega odvisno sorazmerje fudiranih vrst dohodka do nefudiranega in tudi njih medsebojno razmerje. Seveda bi se pri teh porazdelitvah porajali neštevilni zelo neveščini spori, kajti pripadnost odbitkov je pogostoma dvomna ali pa se ne da sploh točno in pravično dognati. Je li za nas, ki bomo z dohodnino že v njeni običajni pripravi uredili imeli težav in neprilik dovolj, baš pametno, da jo uvajamo v tej difiicilni Vodopivčevi obliki, o tem pač ni treba veliko razmišljati. S katerim koli praktikom sem o stvari govoril, vsak mi je odvrnil, da samo tega nikar. Povrh vsega ima Vodopivčeva metoda še to konstruktivno napako, da bi na odmero doklad vplivali tudi čisto osebni odbitki, ki niso s fudiranimi dohodki, ozir. njih objektivni viri sploh v nobeni gospodarski zvezi in bi torej ne smeli motiti računa. V bistvu enako sodi o sličnih predlogih, ki so se semintja pojavljali že tudi drugod, tako na pr. svojčas na Hessenskem, B. Fux v svoji knjigi »Reforma primych dani ve státe češkoslovenském« (Praha, 1923.) na strani 91. Prejel sem to izvrstno delo čle med natiskom tega članka, opozarjam pa nanje vsakogar, ki se zanima za našo davčno reformo. Čitati bi ga morali osebno v našem finančnem ministrstvu, kateremu naj bi služilo za vzgled, kako je treba pripravljati davčne presnovne.

Vodopivčeva konstrukcija potemtakem odklanja in dodajam samo še to, da nam ni treba biti žal niti nje niti ideala, ki si ga postavlja g. V. Njegov postulat »dohodnine edinke« je že star. Svoje korenine ima v fizikratski »simpot unique«, ki jo je smiselil že Voltaire, češ, da bi se pravilneje moralo pisati »simpot inique«. Kasneje se je s to idejo bavila takozvana čista teorija, ki je finančne probleme reševala z golim umovanjem, pograbilo so jo politiki in udomajila se je i med laiki, ki ne uvažujejo vedno, da v modernih državah s kompliciranimi strojem Pnarodnega gospodarstva tudi davčni sistemi ne morejo biti enostavni. Novejša teorija, ki si ne zapira več poglede v realno gospodarsko življenje, je že zdavna opustila misel dohodnine edinke. Praksa pa je itak vedno hodila svojo pot, kakršno so ji kazale dejanske življenske potrebe. Nobena država ni doslej uvedla dohodnine edinke in tudi ni pričakovati, da kje kdaj pride do tega. Resen finančni pisatelj bi ne smel kopja lomiti za to neplodno idejo, ki nam bolj ovira, negoli pospešuje delo davčne reforme.

Preciziral bi torej svoje stališče takole:

a) Izjavljam se predvsem zoper pruski davčni sistem z njegovo kombinacijo vseobčne Progresivne dohodnine in vseobčnega progresivnega imovinskega davka. Odsvetujem ta sistem ne glede na njegove načelne nedostatkosti, ki sem jih omenil že prej tudi iz razlogov oportunitete, ker smatram, da pri sedanjih naših razmerah gospodarskih, političnih in zlasti upravnih nismo zanj še godni.

b) Če bi imel na izbiro, da volim med italijanskim sistemom in njega varianto, ki jo predlaga g. V. bi se odločno izrekel za prvotno neizpremenjeno obliko. Razloge, teoretske in tehnične, sem navedel že zgoraj.

c) Sicer sem pa tudi zoper italijanski sistem sam, ki nasproti davčnim uredbam, veljavnim sedaj v Sloveniji, ne vsebuje nobenih bistvenih prednosti in ni česar takega, kar se ne bi dalo doseči v okviru naših domačih sistemov. Zategadelj se načelno strinjam z rešitvijo, kakršno predlaga naš vladni načrt. Želel bi samo, da bi se poleg ogrskega primerno upoštevalo še avstrijsko pravo. Tistim pa, ki tako radi škifijo čez mejo in se jim zdi vse, kar ondi vidijo, dobro, vse domače pa za nič, bi zaklical z Goethejem: »Warum in die Ferne schweifen? Steh, das Gute liegt so nah!«. To velja tudi za naše davke, čeprav ne spadajo baš med »dobrote« tega sveta. Avstrija je bila politično trhla in se je zato razsula. Njena finančna zakonodaja pa ni bila tako zaostala in slaba. Že večje finančne stiske so to državo silile, da je fudiranemu pravu posvečala vso svojo paž-

njo. Imela je tudi izredno srečo, da so njem davčnim reformam kumovali teoretični in praktični evropskega, da svetovnega slovesa, na pr. Böhm-Bawerk, Meyer, Reichs. Odobravam popolnoma sodbo, ki jo je avstrijskim davčnem sistemu napisal sekcij-ski šef dr. Vainček, vodja davčne reforme na Češkoslovaškem: »Nechť tím říci, že by náš nynější systém byl špatný. Naopak, prostudovali jsme cizozemské zákony a došli jsme k přesvědčení, že by si mohli v mnohých státech gratulovat, kdy by tam měli náš systém danový. Nevylímal ani Anglii ani Belgii a především ne Francii.« Če so celo Čehi tako »konservativni«, pač nisti. Spriči neurjenih razmer, v katerih niti nam ne bo škodovalo nekoliko previdnosti. Spriči neurjenih razmer, v katerih živimo, bi za nas moralo prav posebno veljati načelo: Quia non movere, kar pa seveda ne pomenja, da denimo roke navzkriž. Reformirajmo, toda ne rušimo tam, kjer ni nujno potreba. Saj imamo upravnih težav že itak več kot dovolj: čemu bi jih še lahkomiselno pomnoževali.

(Dalje prihodnjič.)

— **Novosadska blagovna borza 9. okt.** Na produktni borzi notirajo: Pšenica baška, 78-79 kg, 2 %, vagon 355, baška 79-80 kg, 2 %, duplikat kasa, 3 vag. 355, baška 79-80 kg, pariteta Zenta, 2 vag. 355, banatska 79-80 kg, 2 %, pariteta Zenta, 2 vag. 357,50, sremska 79-80 kg, 1 vag. 355, sremska 79-80 kg, dupl. kasa, 3 vag. 360, srbijanska 78-79 kg, 3 %, Beograd, 2 vag. 350, baški ječmen 68-69 kg, 1 vag. 267,50, baški 68-69 kg, 1 vag. 270, 66-67 kg, ponudba 270; baški oves, dupl. kasa 240, baška koruza, 1 vag. 252,50, baška v storžih 2 vag. 150, za december, 2 vag. 255, za januar-marec, 100 %, 6 vag. 262,50, za januar-februar, 100 % kasa, 5 vag. 219,50, beli fižol baški, povpr. 225, moka baza »0« ponudba 570. Tendence kase vag. 215, za februar-april, dupl. kasa nezpremenjena.

— **Zagrebska blagovna borza 9. okt.** Na produktni borzi notirajo: baška moka »0 s« franko Ada, roba 565, baška »0 s« roba 557,50, pšenica baška 80 kg, 1—2 % franko Gajdobra roba 355, slavonska 78-79 kg 2—3 % 2 vag. 363,50, koruza zdrava, franko Gajdobra, roba 260, rešetani oves, franko Požega, roba 237,50, rešetani franko Prijedor, roba 237,50, rešetani franko Prijedor roba 230, otrobi, jutene vreče franko Zagreb, roba 160. Tendence zvele mlačna zlasti za moko.

— **Beogradska blagovna borza 9. okt.** Na produktni borzi notirajo: Pšenica 80 kg 2 %, franko vagon Zemun ponudba 355, pšenica 78-79 kg 2—3 % franko vagon Beograd, ponudba 350, povpr. 340, stara koruza, franko vagon Beograd, ponudba 275, nova koruza za marec ali april franko vagon Beograd, pol % kase, ponudba 255, povpr. 230, beli rešetani fižol franko vagon Beograd, ponudba 260, otrobi franko vagon Beograd bruto za neto, prompt ponudba 160, povpr. 155, zaključek 155.

— **Tržišče s semenj, Zagreb, 9. okt.** Pretekli teden je bilo na trgu glavno povpraševanje za sledeča semena: rdečo deteljo, naturalno, ki se plača proti kvaliteti od 15—20 Din za kg. V žitaricah je bilo v glavnem povpraševanje za ozimno pšenico, ki je notralna čista in proti kvaliteti 4—4,50 D, ozimni ječmen 3,50—4 D, rž 3—3,50 (izjemoma do 3,80) D za kg. Razen tega je bilo povpraševanje za oljasta semena.

— **Zakon o taksah.** Poljedelsko ministarstvo je zahtevalo od finančnega odbora Narodne skupščine, naj se zakon o taksah, ki je sedaj na dnevnem redu odbora, spremeni v toliko, da bodo oproščene od taks vse gospodarska, kulturna, prosvetna in humanitarna društva in korporacije.

— **Netočne vesti.** Poljedelsko ministarstvo izjavlja, da so vesti »Trgovinske Glasnika« o statističnih podatkih, ki jih je list priobčil in iz njih izvajal gotove zaključke, netočne in tendenciozne.

— **Dovoljen promet z devizami in valutami.** Generalni inspektorat finančnega ministarstva je pooblastil nastopne banke, da lahko operirajo z devizami in valutami: podružnico prve hrvatske štedilnice v Dubrovniku, podružnico ljubljanske kreditne banke v Miškovicu, podružnico Slavenske banke v Sarajevu in Bielovaru, podružnico ljubljanske kreditne banke v Člariovi, podružnico banke R. Sever d.d. na Sušaku, podružnico Trgovske banke na Rakeku, v Slavom in Gradu in srbsko prometno banko v Sarajevu.

— **Dobava mehkega svinca.** Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 24. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 14.000 kg mehkega svinca. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Dobava materiala za povezovalne tobake.** Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 25. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave materiala za povezovalne tobake (platno »amerikan«, špaga, svinčne plombe itd.) Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Dobava materiala za izdelovanje petrolejskih kani.** Pri upravi zavoda za izradu vojne odeje v Sarajevu se bo vršila dne 25. oktobra t. l. dražba stare civilne in vojaške obleke in opreme, odpadkov itd. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Sokolstvo.

— **Sokol I.** vabi vse svoje članstvo, da se udeležijo društvenega izrednega občnega zbora v četrtek dne 11. oktobra zvečer ob 20. v veliki dvorani »Kazina« (Zvezda), I. nadstropje. Dnevni red: 1. Poročilo o stavbih, 2. poročilo o stavbnem skladu, 3. Predlog finančnega odseka za enkratni izredni prispevek v prid zgradbi in razmnoževanju društvenega položaja ter ukrepi glede financ; 4. slučajnosti. Udeležba za vse člane in članice obvezna. Ta večer se ukine vsako drugo društveno delovanje; odpade tudi redna telovadba članic.

— **Sokolsko gledališče** v Radovljici praznuje v nedeljo, dne 14. tm. jubilej stote predstave, ki se bo praznoval s slavnostno uprizoritvijo dr. I. Lahovega zgodovinskega igrakaza »Noč na Hmeljniku«. Snov igre je vzeta iz časov, ko so Francozi imeli zasedeno Kranjsko in bo vsled tega gotovo zanimiva. Pripravi so slikoviti, ker nastopajo poleg domačih graščakov tudi francoski vojaki in častniki. Za to predstavo je preskrbljena popolnoma nova oprema in historični kostumi. Začetek ob 20. uri.

Glasbeni vestnik.

— **Pevska šola** gđ. Gorbičeve, Operna pevka Jarmila Lily Gorbičeva, bivša profesorica na »Minervu« in plemenski sirtišču v Pragi, prične dne 15. oktobra s poukom. Poučuje se od prvih začetkov do najvišje izobrazbe, solopetie, klavir, teorija in deklamacija. Vpisovanje se vrši v četrtek 11. petek 12 in soboto 13. oktobra od 11—pol 1. dopoldne in od 3. do pol 5 popoldne v Čevljarški ulici št. 1, nadstropje II. Učenci pod 16 letom naj pridejo k vpisovanju v spremstvu strišev ali njih namestnikov.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«.** V smislu sklepov zadnje odbojbe seje se bo te dni začel vaditi nov program. Vaje so za moški zbor ob sredah in petkih, za ženski zbor ob ponedeljkih in četrkih, vsakikrat ob 18.15 v pevski dvorani. Prva vaja v sredo, dne 10. oktobra. Vabimo tem potom k sodelovanju tudi dijakine in dijake iz višjih razredov srednjih šol. Dobri, lepi glasovi so nam zelo dobrodošli. Kdor bi se hotel priključiti, naj se tekom dveh tednov javi pri g. ravn. Hubadu v sobi št. 15 poslopija Glasbene Matice, in sicer v ponedeljek, sredo ali petek med 5. in 6. uro popoldne! V nedeljo, dne 14. oktobra, koncert v Tržiču. Tisti, ki so določeni za vdeležbo, naj pridejo prav gotovo k pevski vaji v soboto ob 18.15. Ker je zdaj treba zopet temeljito začeti z resnim delom, se k točnosti in redu vsi nujno pozivljajo! — Odbor.

— **Pevske vaje pri »Ljubli. Zvonu«:** V ponedeljek mešani zbor, v torek sopran, v sredo alt, v četrtek tenor, v petek bas, vselej točno ob polsedmih zvečer. Ne zamujajte! — Odbor.

— **Glasbena zgodovina.** Predavanja iz gsbene zgodovine na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani se začno v četrtek dne 11. oktobra v pevski dvorani Glasbene Matice. Predava muzejski ravnatelj g. dr. Josip Mantuan vsak torek in četrtek od pol treh do štirih popoldne. Kot slušatelji za ta predmet se lahko prijavijo vsi, ki se zanimajo za ta predmet in ne le gojenci konservatorija. Priprave sprejema konservatorijska pisarna. Brez pripravnice ne sme nikdo k predavanju.

— **Sikstinski zbor iz Rima v Pragi.** Sloveči sikstinski zbor iz Rima priredi v Pragi od 9. do 12. tm. tri koncerte. Ta zbor je najstarejši in najslavnejši, ker poteka iz šestega stoletja. V Prago pride zbor 60 oseb pod vodstvom msgr. Casimira in izvede tri vrste starih večninoma maloznanih del.

— **Ravnateljstvo konservatorija »Glasbene Matice«** poziva vse one golence, ki so se že vpisali, odnosno ki žele obiskovati mladinsko petje, da pridejo v torek, dne 9. tm. pop. v pevsko dvorano št. 14 poslopija Glasbene Matice v Vegovi ulici k razdelitvi in določitvi urnika.

Turistika in sport.

— **Lahkotletci proti plavcačem.** O razmaku nogometa v Ljubljani priča originalna tekma, ki se vrši v nedeljo, dne 14. tm. na igrišču S. K. Primorja. Ni to kaka prvenstvena ali mednarodna tekma znanih klubov, temveč recontre plavčev in lahkotletov na žogobrenem polju. Prvi team tvorijo dobroznani lahkotletci Perpar, Valtrič, Škrajner, Koch in drugi, medtem ko je drugo moštvo sestavljeno iz naših najboljših waterpolo igralcev, kakor Rybář, Sancin, Zore, ing. Debelak itd. Zanimivo je dejstvo, da ni nihče od nedeljskih diletantov verificiran nogometaš, ampak so vsi zgolj člani lahkotletske in plavalne sekcije S. K. Primorja. Tekma, za katero vlada veliko zanimanje in na izid koje se v sportnih krogih že danes sklepajo stave, prične ob pol 3. uri pop. Slične nogometne tekme so običajne v vseh nogometnih središčih ter so, kakor letošnja Haškova prireditve v Zagrebu, tako dobro obiskane, da se opravičeno pričakuje dober obisk. Isti dan se vrši tudi prvi damski propagandni lahkotletski miting S. K. Primorja.

— **Prvi damski propagandni lahkotletski miting S. K. Primorja.** V nedeljo, dne 14. tm. se vrši na igrišču S. K. Primorja damski propagandni lahkotletski miting, prvi te vrste v Ljubljani. Vsa tekmovalna se bodo vršila s handicapom tako, da se bodo lahko placirale tudi najslabše tekmovalke. Način takega tekmovalja, kjer morajo boljše tekmovalke napeti vse sile, da dosežejo prva mesta, je v drugih sportnih centrih že zelo udomačen. Pri nedeljskem tekmovalju nastopijo vse tekmovalke S. K. Primorja: svoje sodelovanje je že obljubil tudi S. K. Jadran. Vabljeno pa so tudi vsi ostali ljubljanski in zagrebški klubi, kakor Ilirija, Hašk in Makabi, vsled česar je pričakovati, da bo udeležba tekmovalk mnogo-

gobrojna. Pred mitingom se vrši nogometna tekma med teami lahkotletov in plavčev S. K. Primorja.

— **Graški S. K.** Sturm igra v soboto in nedeljo 13. in 14. tm. s kompletnim moštvom deo nogom. temki z SK. Ilirija. Sestava moštva Sturm je ista, v kateri je dosegel nedavno znamenite rezultate: 4:1 proti Budapešti Torna se Vivo C. 0:1 proti dunajski Hakoti na Dunaju in 0:0 proti Slovani na Dunaju. Sturm, ki zavzema že drugo leto prvo mesto v št. nogom. savezu, volla v sedanjih formi za enega najmočnejših klubov v Avstriji. V soboto se prične tekma ob 16. uri v nedeljo ob pol 16 uri. Predprodaja vsilpnice od četrta naprej v trg. J. Gorec, Dunajska cesta.

— **Kolesarsko gorsko prvenstvo Slovenije.** S to dirko na 8 km dolge gorske progi Podlipa-Smrčje je večerj kolesarska »Ilirija« zaključila svojo letošnje dirkalno sezono na cestah. V zimskem času se namerava prirediti več tekem na dirkalnih aparatih, ter bode s tem možno nuditi občinstvu kar največ spornega užitka. Kljub neugodnemu vremenu javilo se je za gorsko prvenstvo 12 dirkačev, seveda najboljši moči kolesarske »Ilirije« S. K. Primorje, ter Kol. Kluba »Danica« na Ježici. Startalo je 10 dirkačev. Takoj od starta so vozili v pravem »Bummeltempo« še-le v drugem ovinku je Goltes krepko poteknil, ter razvil ostro borbo, katerega je trajala do cilja. Vsed defekta je kmalu odstopil Kosmina (Primorje). Pri 2 km se je zlomil okvir kolesa Pečniku (Danica), ter je tudi moral odstopiti. V krasnem tempu in v najboljši formi je zmagal Goltes (Ilirija), sicer je njegov čas za celo minuto slabši od zadnjega časa, katerega je dosegel Solar, vendar je bila letos proga mnogo slabša vsled deževja zadnjih dni. Resultati so sledeči: 1.) Goltes Adolf (Ilirija) 25 min. 10 sek., 2.) Kosmatin Ivan (S. K. Primorje) 27.28, 3.) Skrajnar Anton (Ilirija) 27.38 prvi s teškim kolesom, 4.) Bar Adolf (Ilirija) 28.40, 5.) Ramovš J. (Danica, Ježica) 29.17, 6.) Ladič Marjan (Ilirija) 30.7, 7.) Kodrin J. S. K. Primorje 31.27, 8.) Pogačar Ivan (Ilirija) 32.48. Dirka se je izvršila v najlepšem redu in brez vsake najmanjše nezgode. Po dirki so se zbrali vsi tekmovalci in izletniki pri »Mantovi« na Vrhniki. Pri tekmi sodelovali so gg. člani »Motokluba Slovenija« ter gre za preskrobo cilja in kontrole, največja zahvala gospodu Camerniku, Ogrinu in Rebolju. Prihodnji mesec namerava prirediti Kolesarska Ilirija sportno veselico z razdelitvijo nagrad in diplom.

V Avstriji je bilo bolje?

V beogradski »Samoupravi« je napisal slovenski železničar članek, ki je vreden, da z njim seznanimo tudi našo javnost. Slovenski železničar izjavja:

»V debati o železničarskem zakonu so se čuli s strani slovenskih klerikalnih poslancev medklici: »Pod Avstrijo je bilo bolje!« Vprašajmo se tudi mi, kako je bilo pod Avstrijo in kako se sedaj godi železničarjem v Sloveniji?

Na državnih železnicačih je bilo vse višje uradništvo nemško. Slovenec je zelo težko prilezel na višje mesto pri železnici; dobil je ali podrejeno službo ali pa je moral služiti v nemških krajih. Na čisto slovenske postaje so Avstriji spravljali ne samo Nemce, nego izrazito velikomemške agitatorje. Na Južni železnici je bilo nekoliko bolj, ker je bila v privatnih rokah, toda tudi tu so bili na vseh večjih postajah ne samo Nemci v večini, marveč so tu bile tudi trdnjave germanizacije. Tako n. pr. Celje, Pragersko, Ptuj, Zidannost itd. V Mariboru ni bilo niti sledu slovensčine. Kolodvor in železniške delavnice so bile ultragermanske postojanke. Vsi slovenski listi, brez izjeme, a med njimi tudi »Slovenec« in »Straža«, glavna organa slovenske klerikalne stranke, so se neprestano pritoževali zaradi teh nevdržljivih razmer. Železnice so bile glavno sredstvo germanizacije.

Sprevedniki so samo na lokalnih progah in v potniških vagonih govorili slovenski, a še to ne vedno. Na kolodvorih človek ni mogel dobiti voznega listka, ako ga je zahteval v slovenskem jeziku. Klerikalni poslanec Žebot sam, ki se je sedaj v skupščini toliko repenčil, je imel pod Avstrijo v svojem rodnem kraju v Št. Ilju neprestano konflikta z nemškimi železničarji.

Sedaj je vse uradništvo in vse železniško osebje celo v Prekmurju slovensko. O Srbiji ali o Hrvatih na slovenskih železnicačih ni niti sledu. Vsi slovenski železničarji so našli sedaj kruh v svoji domovini in otvorilo se jim je še široko polje dela po drugih krajih naše domovine.

V avstrijskih časih je bil notranji službeni jezik na vseh železnicačih izključno nemški. S tem načelom se je šlo tako daleč, da so bili železniški delavci celo kaznovani, ako so med delom napravili drugo proti drugemu kako službeno pripombo v slovenskem jeziku. Napisi na Južni železnici so bili šele od Zagorja (četrta postaja pred Ljubljano) dvojezični, nemško-slovenski, na vseh ostalih progah izključno nemški. Kjer ni bilo nemških krajev in imen, jih je železniška uprava na umeten način fabricirala. Uradni jezik je bil torej izključno nemški.

Sedaj je uradni jezik v notranjem poslovanju in v občevanju s publiko izključno slovenski, v slovenskem jeziku se dopisuje celo s centralnimi oblastjama. Slovenski jezik na železnicačih se je celo razširil preko meje Slovenije. Ker

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1923.

Je mnogo slovenskih železničarjev tudi na drugih progah, zlasti na Hrvaškem, se lahko tudi tam uradni posli izvršujejo v slovenskem jeziku, celo v krajih, kjer je poprej gospodoval samo madžarski ali nemški jezik. Napisi na postajah so izkjučno slovenski. Železnice, ki so bile prej glavno sredstvo germanizacije, so sedaj popolnoma slovenske ter so v veliki meri središče narodnega pokreta, in lahko trdimo, tudi državne misli. To je treba posebno poudarjati. Železničarji igrajo veliko vlogo v narodnem pokretu: oni so člani, podporniki in aktivni sodelavci vseh nacionalnih društev, n. pr. v »Jugoslovenski Matici«, »Sokolstvu«, »Gospodstvu Zvonu« itd., kakor tudi v kulturnih društvih z narodnim obilježjem, n. pr. v »Slov. planinskem društvu«, »Glasbeni Matici« itd. Po osvoboditvi ni bilo narodnega pokreta, pri katerem bi ne sodelovali železničarji...

Vprašamo sedaj: Pa kdaj je bilo v narodnem oziru bolje, ali pod Avstrijo ali po ujedinjenju s Srbijo?

Treba je poudarjati, da se je med klic »Pod Avstrijo je bilo bolje!« mogel nanašati v logični zvezi samo na nacionalno vprašanje. Toda tudi v gmožnem oziru bi paralela ne bila drugačna. Železnice v Sloveniji so v času vojne popolnoma propadle in so se nahajale v groznem stanju, ker so morale vzdrževati vse breme transporta za svojo ogromno italijansko fronto. Ako uvažujemo, koliko so se sedaj popravile, kakšni so danes vlaki in drugo, se moramo vnovič vprašati: Kdaj je bilo bolje? Pod Avstrijo ali po ujedinjenju s Srbijo?

ŽELEZNIČARSKI ZAKON.

Prejeli smo in priobčujemo: Pragmatika za železničarje je bila v zakonodajnem odboru sprejeta dne 23. septembra, v narodni skupščini pa dne 2. oktobra. Tako na seji zakonodajnega odbora dne 23. septembra, kakor tudi v narodni skupščini dne 2. oktobra je g. minister sabračal dr. Velizar Janković izjavil, da se narodne želez. organizacije, ki so v državi, najlažje, dale na njegov osnutek svoj pristavek, da se z njim strinjajo in so z njim zadovoljne.

Centralni odbor narodnih želez. organizacij v Beogradu je to izjavo g. ministra sabračal javnosti takoj v celoti demantiral.

Tudi mi smo z več komunikacij ponovno utrdili, da se z železničarsko pragmatiko, kakor je bila projektirana v ministarstvu sabračala, ne strinjamo. Zopet in zopet priobčujemo: Izjava g. ministra sabračala je nesrečna. Narodne želez. organizacije oziroma njih centralni odbor ni dal na zadnji osnutek, še manj pa na tekst, kot je zakonjen, nikoli svojega pristanka. Gospod minister sabračalja ni s svojo izjavo govoril resnično, če vedoma ali nevedoma, mi naša stvar. Ugotovljamo le, da je tako! Zakonodajna železničarska pragmatika nele da ne ustreza duhu časa in najprirodnejšim potrebam železničarjev, temveč je in bo škodljiva tudi interesom službe in potemtakem interesom države.

Ob tej priliki pripominjamo, da je centralni odbor narodnih želez. organizacij ob protestni obustavi dela, ki jo je g. minister sabračalja prvoletno označil za politično, v javnosti to odločno zanikal in v svojih komunikacijah poudarjal, da ima protestna obustava dela zlasti ekonomski značaj. Zaradi tega je g. minister sabračalja dr. Velizar Janković glavnega tajnika centralnega odbora Rada Jankovića premeštil v Križevce v Makedonijo. Ker ni mogel iti, je bil odpuščen iz službe.

Zveza jugoslov. železničarjev.

Opisi.

— Iz Novega mesta nam pišejo: Pri nas je društveno življenje zelo razvito. Veselica se vrši za veselico, dasi o tem naši časniki malo poročajo. Dne 7. t. m. je tukajšnja podružnica društva »Socia« priredila zabaven večer v gostilni g. Košaka. Lepa in obširna dvorana je bila ob »pogrnjenih mizah« polna občinstva, največ tu bivaajočih Primorcev. Prireditelj je otvoril gosp. Josip Mozetič, bivši gostilničar in posestnik in Prvačina na Goriskem. Povabil je našaš iz Ljubljane došlega prof. dr. Čadeža, da predava. Profesor Čadež si je postavil nalogo, da nas seznani z vsemirjem. V nad eno uro trajajočem govoru nas je vodil po vsemirju, opisujoč našo zemljo, luno, sonce in druge zvezde. Gospod profesor je izjemen predavatelj. Le žal, da tema, o kateri je govoril, ni bila za večino občinstva povsem razumljiva in mikalna, zakaj ob vsej spretnosti predavateljevi in ob peščenju njegovem predavanju treba vedeti, da si je poslušalec pridobil še precej nekaj polna o astronomiji, geografiji. Govor je bil sprejet z burnim plaskanjem. Pred govorom in po govoru nas je razveseljeval pevski zbor železničarjev pod spretnim vodstvom g. J. Zupančiča, nadučitelja iz Prečne. Predsednik prireditve, g. Josip Mozetič, se je v presrčni napitnici zahvalil g. profesorju Čadežu za predavanje, pohvalil g. pevovodjo Zupančiča in njegove pevce ter predstavil in pozdravil navzočnega svivolasega pisatelja Janka Lebana, rodom Gorčana, katerega je občinstvo odlikovalo s presrčnim aplavzom, pevec pa so v priznanje intonirali njegovo »Podkornico«. Tako smo ob prosti zabavi doživeli lep večer. Pohvaliti moram še gostilničarja g. Košaka, ki nam je postregel z okusnimi jedili in pristno domačo kapljico.

Zbirajte znamke za »Jugoslovensko Matico«!

K vprašanju deflacije.

O tem važnem vprašanju smo iz krogov naših čitateljev prejeli naslednje pismo, ki dokazuje, s kakim interesom zasleduje javnost zadevo:

»Vaš članek »Deflacijska politika, industrija in banke« v 230. številu me je zelo razveselil. Tembolj pa sem se vznemoljil, ko sem čital, da se namerava kontingent novčanic zopet za veliko vso to pomnožiti. Za veliko pravim, za malo svote se je namreč tudi do sedaj množil. Ako se je v izkazu Narodne banke množina novčanic znižala za ca. 20 milijonov, je bilo čitati takoj v naslednjem izkazu, da se je zato za dva do trikratno vso to zopet zvišala.

Beseda »deflacija« tedaj tudi doslej ni bila umestna, ampak bolj »mala inflacija«. Če se je pa dinar zadnji čas kljub temu nekoliko dvignil, je iskati vzrok v dobri letini. Brez dvoma pa je, da bi se bil brez te »male inflacije« še bolj dvignil.

Da pa bo 500 milijonov (iz teh jih v primerem času gotovo nastane 1000 milijonov in še čez) novih novčanic slabo vplivalo na dinarski tečaj, je brezdvomno, akoravno je g. dr. Gregorin nedavno trdil, da bi v primeri s Češkoslovaško ali Italijo morali razpolagati z do 8000 milijoni novčanic. Pri tem izračunavanju je pač upošteval sedanjí kurz dinarja, ne pa tudi vzroka, zakaj ne odgovarja kurzu, ki bi ga dinar z ozirom na množino novčanic moral imeti. Tega bo pač iskati v politiki ali kje drugje.

Ako se tedaj število novčanic pomnoži, ostanejo vzroki, ki sedaj tišijo dinar, in posledica bo, da se kurz zopet primerno zniža. Ko bomo imeli 8000 milijonov novčanic, bo g. Gregorin na podlagi novega kurza zopet lahko izračunal, da bi jih morali pravzaprav imeti 11 milijard, in tako dalje veselo naprej. Iz navedenega prosim, cenj. uredništvo, da vztraja na svojem stališču in se dosledno zavzame za deflacijo.

F. P.

— Samouprava Beograda, Zagreba in Ljubljane. Kakor nam poročajo iz Beograda, namerava vlada bistveno spremeniti občinski red in občinski volilni red za Beograd, Zagreb in Ljubljano. Ta reforma bi se naj izvršila v smislu in paralelno z zakonom o razdelitvi države v oblasti. Minister notranjih del Vujičić je že izdelal zakonski načrt, ki postavlja samoupravo imenovanih treh mest na docela nov temelj. V svojem bistvu se približuje pruskemu zakonu, veljavnemu za večja mesta. Po tem načrtu dabi vsako izmed treh mest svojega velikega župana, ki ga imenuje vlada in ki bo nadrejen izvoljenemu županu. Veliki župan bo imel kontrolo nad občinskim gospodarstvom in tudi vplivno besedo pri imenovanju uradnikov.

— MEDICINCI! Kakor poročajo časopisi, je predloženo narodni skupščini finančni zakon za leto 1923/24, v katerem se minister prosvete pooblašča, da odpravi medicinsko fakulteto v Ljubljani. Prosim g. slušatelje medicine, da naj se ne dajo po teh in podobnih vesteh begati, kajti tudi če je vest v časopisih resnična, je najvišji forum vendarle narodna skupščina, ki je našo medicinsko fakulteto svojčas ustanovila in ki svojega dela po kratkih par letih pač ne bo zanikala. — Ljubljana, dne 10. oktobra 1923. — Dr. A. Šerko, dekan.

— Referent za naše osnovne šole v ministarstvu. Minister prosvete je poklical v Beograd okrajnega šolskega nadzornika v Ptuj Pavla Flereta ter ga imenoval za referenta oddelka za osnovno šolstvo v Sloveniji. V kratkem bo imenovan referent tudi za Hrvaško.

— Konferenca v Mariboru. Sredi tek. meseca se sestanejo jugoslovenski in avstrijski delegati v Mariboru, da rešijo vprašanje obmejnega železniškega prometa in druga prečja vprašanja, ki so se pojavila na naših mejah.

— Slovenski javnosti. Bliza se dan, ko stopijo pred nas heroji z dobruških poljan in solunske fronte, da skupno s toli ljubljanim narodom, ki so mu bili pripravljeni žrtvovati svoje življenje, in na svobodni domači zemlji, čije svetla bodočnost jim je bila najvišji ukaz, proslave sedmo obletnico velikih dogodkov v naši narodni povestnici ter se poklonijo manom onih neustrašnih borcev za osvoboditve in ujedinjenje jugoslovenskega življa, ki so morali prerano v grob. Tihi in skromni, brez poveljevanja svojih nevenljivih zaslug za narod in državo, kakor so bili takrat, ko so v brezprimernem patrijotičnem zanosu zakrivali v očeh avstrijskih mogočev veleizdajo in stopili na branik poteptanih narodnih pravic, so se naši dobrovoljci po povratku v domovino umaknili iz javnega življenja in molče, dasi bi po pravici smeli in mogli govoriti več kakor marsikdo drugi. Toda kdor je videl ogenj domoljubja v njihovih očeh, tedaj, ko je bil na kocki

naš obstanek in vsa naša bodočnost, jih razume tudi danes in čuti z njimi, ki jih ne more doseči val malenkostnih političnih strasti. Sobotna slavnostna akademija je namenjena samo spominu na one odločilne momente našega nacionalnega pokreta, ki so pokazali vsemu zunanjemu svetu, da Jugoslovenci niso več kloniti svojega tlinika pod tujim jarmom. Ta prireditelj je nacionalna in državna v najširšem pomenu besede. In kot taka mora najti pravo razumevanje in vsestranski odmev v vseh slojih naše javnosti. Vsi narodno misleči Slovenci brez razlike stanu ali političnega nazoriranja, vsi, ki jim je pri srcu težko priborjena svoboda in ujedinjena država, so moralno obvezani pomagati dobrovoljcem, da bo njihova slavnost dosegla čim večji uspeh. Občনারoden značaj se prireditve bo dobrovoljcem najlepše plačilo za to, kar smo jim dolžni.

— Uredba o duhovniških plačah pride še ta teden pred ministrski svet in bo nato izročena narodni skupščini.

— Radi napadov, ki jih je te dni priobčil »Slovenec« na osebo šefa oddelka za socialno politiko g. dr. Frana Gorčiča, je le-ta, kakor smo izvedeli, vložil tožbo pri sodišču. Prepričani smo, da »Slovenec«, kakor navadno, sedaj zlezel pod klop, njegov odgovorni urednik pa bo izjavil, da dotičnih napadov ni čital. Na ta način se da ukrasti čast vsakomur.

— O mednarodnem proforskem kongresu, ki se je vršil zadnje dni avgusta v Pragi, bo poročal g. prof. dr. Pavel Brežnik v četrtek 11. tm. v risalnici I. drž. glistazije. Začetek ob 17.

— Iz državne službe. Za člene sodišča za omejitve državnih gozdov sta imenovana Pavel Tomec v beranskem okraju in Ljubo Novak v metohijskem okraju. Imenovan je za gozdarskega inženjerja v X. čin. raz. Franjo Oblak, ki je obenem premeščeni iz Rač v Modrušo kot upravitelj gozdarstva v ogulinski občini. Premeščen je iz Leskovca v Vragovino gozdarski inženjer, pomočnik Ivan Šverek. Nadalje so premeščeni od direktije šum v Ljubljano iz gozdarske uprave na Bledu asistent Dominik Cerjak, od gozdarske uprave v Ljubljani h gozd. upravi v Murski Soboti okrajni gozdar Alfred Buhsebach, od gozd. uprave v Murski Soboti h gozdar. upravi v Bohinjsko Bistrico okrajni gozdar Stanko Hribarnek, z veleposelstva v Korci h gozd. upravi na Bledu, gozdar Ivan Hrašt. Vpokojeni so: računski direktor pri rudarskem odseku v Sarajevu Anton Pezdirec, gozdar III. raz. v Bohinjski Bistrici Rudolf Medved in gozdar III. raz. na Bledu Dragotin Petroc.

— Nakup telefonov v inozemstvu. Ker je uporaba telefonov v naši državi monopolizirana in da bi bili lastniki telefonskih aparatov podvrženi kontroli in plačilu takse, je pošto in brezjavno ministarstvo poslalo finančnemu ministarstvu akt, v katerem zahteva, naj slednje izda vsem poštevnim organom naredbo glede kontrole pri uvozu telefonskih aparatov. Generalna direktorja carin je izdala v tem smislu vsem cariniskim uradom naredbo, naj strogo slede za uvozom aparatov brezjavne telefona in brezjava, in da o vsakem slučaju uvoza teh predmetov obvesti pošto in brezjavno ministarstvo z označbo časa, imena in naslova lastnika ter števila aparatov, ki se uvažajo.

— Celjske vesti. Ljudsko vseučilišče. V ponedeljek 8. okt. je g. vladni svetnik Lilek kot predsednik celjskega ljudskega vseučilišča otvoril sezono izstega. Kot prvi predavatelj je predaval nato g. Simčič »o Babiloniji« nekdanj in sedaj. V svojem zanimivem predavanju nam je razlagal o arheoloških raziskavanjih Babilonije, o mitologiji, matematični znanosti starih Babiloncev, o zakoniku Hanurabijev ter vplivu babilonske kulture na sedanjo kulturo. Izvajanjem so poslušalci z zanimanjem sledili. Želeli bi le bilo, da bi bila udeležba v bodoče boljša. Prihodnje predavanje v ponedeljek čez 14 dni. Predaval bo primarij g. dr. Raiš »o alkoholizmu«. Tudi se v začetku novembra otvori knjigovodski tečaj. — Vlóm. Neznani zlikovec je vlomil na Glavnem trgu v stanovanje Roze Dokler. Odnesel je 80 Din gotovine, 2 zlati ženski ovratni verižici vredni 1400 D. 4 zlate prstane z različnimi kamni ter en prstan in skupni vrednosti okrog 4000 D. — Svinec sta kradla v steklini v Hramniku 33-letni lvar Ferdo Ulaga in 25-letni steklar Josip Hudolin. Pred celjskim okrožnim sodiščem sta prešla 6. Hudolin po 4 tedne zapore. — V mestnem gledališču se je v petek igral Strindbergov »Pelikan«, v nedeljo »Kozarec vode«. V ponedeljek in torek pa so gostovali v opernem večerju člani ljubljanske opere. Igralo je pričevalo se je vsakokrat izbornu, tudi gledališče je bilo vedno dobro obiskano.

— Mariborske vesti. — Političen sliod SLS. V ponedeljek zvečer je mariborska organizacija SLS v Dambrovski dvorani imela svoje dobro obiskano zborovanje. Govoril je poslanec Žebot o političnem položaju. Povedati ni mogel nič novega, česar se ni bilo v »Strahu« ali »Slovencu«. Povelil je znano zahtevo po avtonomiji. Tudi dr. Leskovar se je omejil na splošno znane stvari ter predlagal zaupnico Žebotu in stranki. Tajnik Kranjc je prečital imena 31 glavnih zaupnikov, ki so določeni, da se pred zasedanjem zbornice skupno s celokupnim zborom zaupnikov fiksirajo novi ožr. bodoči kurz stranke, ožr. poslanškega kluba. Med temi zaupniki se nahajajo tudi tesarški mojster Nekrep, ki ima splošno znano tako krščansko socialno čuteče srce do svojih najemnikov, da mož zasluži, da o

prilike prinesemo njegovo izvirno fotografijo. Kot govornik je nastopil tudi neki železničar, ki je sam priznal, da je bil 45 let socialni demokrat, da pa se je sedaj spreobrnul in sicer tako temeljito, da je iz govora na političnem shodu prešel v veliko zabavo svojih bivših sodrugov in pridigo o veri, rekoč, da brez vere pokolje oče sina, sin očeta itd. Ta shod je bil zanimiv s stališča drugih strank, ki so bile na shodu kakor navadno dobro zastopane. To je bil prvi shod, ki je pokazal, da je začelo tudi v SLS polagoma umirati tisto prvotno navdušenje, kakor ga je bilo doslej opazovati pri vsakem shodu, posebno kjer je nastopil g. Žebot kot znan temperamentalni govornik. — Več usmiljenja od usmiljenk. — Uradna preiskava je dognala, da je pri umrli ženi sluge Narodne banke v četrtek dne 4. okt. ob 4. jutraj v zadnjih trenutkih bila navzoča strelčina, ki je umirajoči držala luč ter poklicala tudi inšpekcijskega zdravnika. Umrli je strelčina zatisnila oči. Operacijska rana je bila pravilno zavezana. Žal, da so buđetarne razmere zelo neugodne, zato je število usmilenk tako pčilo, da mora opravljati nočno službo na 2 oddelkih in en sestra. Težak občutek, da se usmiljene sestre premalo brigajo za težke bolnike, vsled česar bale več bolnikov umre, je neupravičen. — Tačasni vodja bolnice: dr. Dernovšek.

— Smrtina kosa. V Skofji Loki je večeraj popoldne po dolgi, težki bolezni umrl v 73. letu g. Fran Zihert, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil veleizjeden mož narodnjak in naprednjak starega kova. Podpral je z vnozno vsa narodna društva zlasti pa mu je bil pri srcu Sokol, katerega vnot podpornik je bil od nekdaj. Pogreb bo v četrtek 11. tm. ob pol 17. — V Stari Loki je umrl smoti ob 20. g. Valentin Dolenc, vpokojeni finančni blaginjak, brat znamenitega veletrčca g. Frana Dolenca in soproge upravnika Narodnega gledališča ge. Jerice Hubadove. Pokojnik je bil, kakor njegov brat, naroden in napreden mož v besede pravem smislu. Sodeloval je pri raznih društvih in jih podpral s svojim delom ali pa z gmožnimi prispevki. Kakor njegov brat je bil tudi on navdušen borec za sokolsko idejo. Bil je dolga leta blaginjak deželne finančne blaginje v Ljubljani. Povsodi je kazal odkrito svoje narodno in napredno mišljenje tudi v časih, ko ni bilo varno izpovedovati svoje narodno mišljenje. Bil je izjemen pevec in je kot tak dolga leta sodeloval v pevskem zboru Glasbene Matice. Na glasu je bil kot odlični in pasijonar ljovec. Pogreb bo v četrtek 11. tm. ob četrta na 18. iz Stare Loke na domače pokopališče. — Obema pokojnikoma našima zvestima so mišljenikoma, bodi ohranjen traen spomin, prizadejima spoštovanima rodbinama pa naše iskreno sočutje. — V Ljubljani je umrla mati urednika »Slovenca« in posl. Frana Kremžarja ga. Uršula Kremžar. N. v m. p.!

— Predavanje o gobah bo imel prihodnje nedeljo dne 14. t. m. ob 10. dopoldne na realki (risalnica v I. nadst.) v Ljubljani avtor knjige »Naše gobe« g. Ante Beg. Brez vstopnine.

— Popravek. V naši večerajšnji notici o akademiji Saveza dobrovoljcev za Slovenijo je izostalo v 10. vrstici ime Chopin, takoli za tem pa se glasi pravilno »Marche funebre«. Predprodaja vstopnic je v trgovini M. Mihelič.

— Nov vrelec mineralne vode. V okolici Vrnjake Banje so našli nov vrelec kisle vode. Posebna komisija ministarstva narodnega zdravja ki je odšla na lice mesta, je ugotovila, da je ta kislá voda odlična lek proti želodčnim boleznim in da pospešuje krvni obtok.

— Nov svetovni letalski rekord. Ameriški mor. poročnik Williamden je po brzotviki iz Newyorika dosegel svetovni rekord z letalom v hitrosti. Njegovo letalo je napravilo v uri 234.67 milj. kar je okoli 392.65 km in je postavil s tem nov svetovni rekord. Polet je bil izvršen z letalom »Curtiss«, ki ima 460 konjskih sil.

— Nova ladjedelnica v Zabrčju. V nedeljo je prometno ministarstvo sklicalo pod predsedstvom pomočnika ministra Avramovića sejo, ki so se je udeležili načelniki tehniškega, strojnega in administrativnega oddelka. Glavni predmet diskusije je bilo vprašanje podelitve koncesije za gradbo nove ladjedelnice, ki se bo zidala v Zabrčju in sicer na onem mestu, kjer se sedaj nahaja delavnica za popravilo parnikov. Ta ladjedelnica bo največja v naši državi tako, da bo mogoče v nji graditi največje reške parnike. Zanimivo je, da merodajni faktorji niso hoteli dati o tem informacij čez, da se vprašanje nahaja še v stadiju pogajanj z Nemci. Sedaj pa se domnava, da je konstrukcija in ves potreben material naroden pri isti tvrdki, ki je prevzela gradbo mostu Beograd-Pančev. Nova ladjedelnica bo stala 300 milijonov dinarjev, in bo urejena po najmodernejših principih sodane tehnike. Poleg tega namerava prometno ministarstvo naročiti v Nemčiji še eno ladjedelnico, ki bo imela napravo za dvigavanje velikih morskih parnikov. Ta ladjedelnica bo obdrževala našo mornarico in se bo nahajala v enem od naših pristanišč, bržkone v Šibeniku ali pa v Boki Kotorski.

— Razpisna služba. »Pokojninski zavod za nameščence« v Ljubljani razpisuje službo kučarja in hišnika za svoje uradno poslopje. Pogojl so razvidni iz Uradnega lista št. 93 z dne 5. oktobra 1923. Prošnje je vložiti do 15. tm.

— Železnike omejitve. Inšpektorat drž. železnice nam piše: Razum malih lokalnih omejitev ne obstojajo ne na državnih železniceh ne na progah državne uprave žužne železnice nikake prometne omejitve. Le za slučaj, ako bi nastala potreba, so bo sprejem omejil na blago, navedeno v skupinah I in II. Danes pa, kakor omenjeno, je potrebe ni in se sprejema vsako blago brez izjeme. Le reekmedicije so ukinjene na vseh postajah od 1. oktobra 1923 do 1. marca 1924.

— Novi zakon o ustroju vojske in mornarice izide v »Uradnem listu« prve dni prihodnjega tedna. Vse interese s tem opozarjamo nanj. Posamni izvidi se bodo dobivali — dokler zaloga ne poide — po D. 250. po pošti D. 260.

— Roman učiteljice. V Skoplju je pred dnevi stražnik našel v neki ulici truplo mlade ženske in poleg nje samokres, iz katerega je bil izstreljen strel. Priskava je ugotovila, da je mrtva neznanica učiteljica Milica Bogatinič iz Beograda, ki se je leta 1918 v Skoplju spoznala z bogatim Djenam-begom in se z njim poročila, prestopivši obenem v islam. Kakšno je bilo njihovo zakonsko življenje, ni znano, sumi pa se, da je izvršil Djenam-beg umor svoje žene. Policia ga zasleduje.

— Razni vlomi in tatvine. Na Bizoviku in v Dobrunjah so izvršili zadnje čase lopovl pri perilih več posvetov. Tako je bilo perici Marjji Korosec odneseno 40 srajc, 42 žepnih robcov in nekaj drugega perila v vrednosti 5733 Din. — Posestniki Ivani Levčič in Dobrunjah pa je bilo uprédeno za 500 Din perila. — V Šmarci je bilo vlomljeno pri kočarju Ivanu Laboda. Tatovi so odnesli več zlatih predmetov in 125 Din gotovine, v skupni vrednosti 2090 Din. — Velik vlom je bil izvršen v Zgornjih Dupljah. Vlomljeno je bilo pri posestniku Josipu Dežmanu in ukradeno nekaj obleke, nadalje ženska zlata ura z verižico, 2 poročna prstana, 2 navadna prstana, 2 srebrna tolarja po 5 K in damska ovratna verižica, vse skupaj v vrednosti 10.000 Din. — Tatvine je sumljiva neka okoli 50letna beradica. — V Kupčinem vrhu je bilo posestniku Franu Bedeniku ukradeno enkrat 15 kg in enkrat 10 kg slanine, v skupni vrednosti 1000 Din. V Zidanem mostu je bilo vlomljeno v zaprt vagon in ukradena iz njega blaga blaga, namenjena trgovcu Chrobotu v Kranju, vredna več tisoč dinarjev. — Trgovcu Franu Lupšinu iz Šiške je bila ukradena v gostilni Keršič karbidna svetilka, vredna 150 Din. — Na proslavi »Česke Obce« v Narodnem domu, je bila čehu Vavlatu Jansky ukradena ura, vredna 500 Din.

— Obsojen thotapeec. Šibeniška carinarnica je obsodila trgovca Marjana Radulica Avgustinova iz Ribnja na 338.760 D globe in sicer radi thotapstva. Blago, ki ga je hotel vthotapiti, je bilo zaplenjeno in bo prodano na javni dražbi.

— Samomor srednješolca. V Darvintu st. je srednješolec Pavle Jeftić prezeval žile na roki in je nekaj ur kasneje radi izkrvavitve umrl. Vzrok samomoru ni znan.

— Velik požar. V Razborcih na Korškem je pretekli teden pri posestniku Stinku v skednju nastal požar, ki se je razširil na gospodarsko poslopje. Uničena je bila vsa letošnja žetev, kakor so tudi zgoreli vsi poljedelski stroji. Škoda znaša 100.000 Din in je posestnik zavarovan samo za 500 Din. Ogenj je povzročil baje neki planeec, ki je spal v skednju in je kadil cigarete.

— Strašna smrt v ognju. V Ostleku se je dogodila te dni strašna nesreča. Žena trgovca Ivka Singer, je znašla tla z mešano snovjo od laka in bencina ter je v to svrhu snov segrevala nad plinovo cevjo. Bencin se je nenadoma vnel in nesrečna žena je bila mahoma v plamenu. V groznih mukah je v par urah izdihnila.

— Bratomor. V Šibeniku so našli te dni kmet Marka Arasa v njegovem vrtu ležati mrtvega. V splošnem se je najpreje smatralo, da je Aras izvršil samomor, ker je njegova mati že nekaj dni poprele pravila sosedom, da je Marko otrožen in da je že večkrat skušal izvršiti samomor, vendar je bil njegov samomor preprečen. Politijska preiskava pa je dognala, da je bil Markov nstreljen od lastnega brata in sicer radi spora glede dedščine. Slednji in nleka mati sta bila aretirana.

— Poneverbe v Dubrovniku. V Dubrovniku je bil aretiran poštni uradnik Dobrivo Jerić, ki je odpral denarna pisma in izvršil velike poneverbe. Posumnosti o aferi so še talne. Aretacija Jerića je vzbuđila veliko senzacijo.

— Zopet »vampir« v Beogradu. V Beogradu je počel nov »vampir« s vojim delovanjem. Vendar ga je policija zasledila že po dveh dneh. Bil je to 15-letni Nenad Nikolić iz Obrenovca, ki je pobil na skriven način šipe po mestu. Na policiji je izjavil, da je to storil radi tega, da bi prišel v časopise in bi na ta način postal slaven.

— Strašen samomor dveh mladih ljubljencev. Med Barkovilani in Miramornu so našli grozno razmesarjeni trupli 23-letnega Viktorja Prestetina in njegove 18-letne ljubice Marije Potok. Vrgla sta se pod vlak. Vzrok neznan.

— »Pekatek«, to je jed. Rad jih je gospod in kmet. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

— »Katjuša Mašlova« z Lyo Marov v kino Matica. Ta krasna življenjska drama po glasovitem romanu L. N. Tolstvega, se predvaja od jutri četrta do nedelje 12. t. m. Film je očarujoč in je igran z veliko dramatično silo. V glavni vlogi priljubljena filmska diva Lyo Mara. Slike o filmu so razstavljen v izložbi tvrdke Magdič. Najsenzacionalnejši in najmodernejši pa bo atrakcijski film »Kraljica zraka«, kateremu bo sledila največja epohalna učinkovitost »Tarzanov sin«, film, ki je voljal milijon dolarjev.

— Opozorilo! Tovarna čevljev »Peter Kozina & Co.« je izdatno znižala dosedanje cene v vseh svojih detajlnih trgovinah. P. t. občinstvo naj se v svojem interesu po-

— Opozorjamo, da se je tvrdka J. Maček stara, priznana solidna trgovca z oblekami, preselila v hišo Pokojnisknega zavoda na Aleksandrovi cesti št. 12., kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah.

— Moderne lestenice, krasno izdelane in okusne je dobila tvrdka »Svetla« d. d. Ljubljana. P. n. občinstvo naj se v svojem interesu posluži te prilike.

— Telesno zaprtje. Profesor C. Braun Fernwald, odlični ženski zdravnik, piše: »O hitrem in zanesljivem učinku grenčice »Franz Josefa« sem se pogosto prepričal in zato raho te vode najtopleje priporočam bolnim ženskam.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani ima jutri v četrtek dne 11. oktobra popoldne ob 16. zelo važno izredno odobrovo sejo. Prosim polnoštevilne udeležbe. Tajnica.

— Glavna skupščina Jugoslovenskega zimsko-sportnega saveza je preložena na sedelo 21. okt. t. l., kar naj vzamejo klubi na znanje. Tajnik.

— J. n. a. d. »Jadrani« skilce v četrtek dne 11. okt. t. l. i. društveni sestank s dnevnim redom: Programatičen govor predsednika o pomenu društvenega delovanja in njegovih smernicah. Razgovor o položaju dijaških organizacij v kulturnem in gospodarskem oziru. Odbor.

— Društvo državnih policijskih nameštencev v Ljubljani se tem potom najpojeleje zahvaljuje vsem zastopnikom oblasti in društvu darovalcem dobrot, posetnikom, sodelovalcem in vsem onim, ki so bodisi zmotno ali deljansko pripomogli k dobro uspehi društveni dobrodelni prireditvi dne 6. oktobra 1923. — Veselični odsek.

Izpred sodišča.

— Posledica nemškutarstva. Dne 23. decembra 1922. je očitil vpk. pol. nadz. Anton Mikuš povodom neke razprave pri okr. sod. tovarišu Dubrovšču, da je Nemčur in da je ravnal napram njemu nepošteno. Tudi je trdil, da je dobil na njegovo prizadevanje od dr. Derča izpričevalo in bil vpkoljen. Za svoje trditve je ponudil obtoženo dokaz resnice. Zaslisanih je bilo nebroj prič, skoro vse policijske uradnike in pa dr. Derč, ki je kot prvi potrdil, da je prišel res k njemu Dubrovšču in ga prosil v imenu Petra Gerseniča, naj mu napravi primerno izpričevalo čes, da ga malo »ven potegnemo« in mu pomagamo. Torej baš obratno kot je trdil obtoženi Mikuš, ki je bil takrat res v neprijetni preiskavi zaradi nekih aktov. Ker je tudi Gersenič potrdil to izjavo in zanikal namen škodovanja in tudi druge priče niso moge podpreti trditve obtožence, je bil obsojen Anton Mikuš radi žalitve priče in očitanja nepoštenosti po § 104 na 10 Din globe ali v slučaju neizterljivosti na 1 teden zapor.

— Spor med carnikom in kolod. restavratorem. Kolodvorski restavratelj Rudolf Oswald se je po lastni izjavi zameril nekoč upravljatelju carinarne na kolodvoru na Jesenice baje zato, ker mu ni hotel v poznih urah več dati boljše vina. Drugi dan je izdal carnik Otravovski interdik, da ne sme poslovali restavracijsko oseboje pri mednarodnih vlakih, čes, da se lahko pri tem tihotapi v valuto. In baš takrat se je pripeljal na Jesenice večji prevoz Čehoslovakov, ki so se seveda bridko in energično pritožili proti takemu postopanju. Te pritožbe so našle odmev tudi v vseh slovenskih listih, ki so se zgražali nad takim postopanjem, ki nas tako ponižuje pred inostranci. Po Oswaldovem posredovanju pri postajenačelniku je prišel na Jesenice šef insp. drž. žel. g. Negovetič, da prouči ta slučaj. In pri tej priliki je izjavil upravljatelj carinarne Otravovski, da je Oswald tihotapec, da je v preiskavi zaradi tihotapstva in da on nima zaupanja. Da svoje trditve o Oswaldu tudi z druge strani pod-

pre, je lansirai carnik primeren članek v »Jutranje Novosti«, v katerem je ponovil obtožbo napram restavratelju. Pri večerajšnji obravnavi je hotel doprinesiti Otravovski za svoje trditve dokaz resnice, ki pa se mu je popolnoma izjalovilo. Navedel je le en slučaj glede 2 zavojev blaga, o katerih pa Oswald ni niti vedel in se mu je to celo od njegovih ljudi skrbno prikrivalo. Končno je bil po daljših govorih raznih zastopnikov — obravnava je trajala sko tri ure Otravovski obsojen, ker je dolžil Oswaldov tihotapstva na 200 Din globe ali v slučaju neizterljivosti na 2 dni zapor. Ta sodba se mora objaviti v »Jutranjih Novostih«. Odgovorni urednik »Jutranjih Novosti« je ugotavljal, da je inkriminirani članek prvotno odložil, da dobi točne informacije, toda članek je začel brez njegove vednosti še predno so došle informacije, v list. Zato za vsebino ne odgovarja. Z ozirom na ta zagovor je bil obsojen samo na 100 Din globe in mora objaviti primeren popravek.

— Razne obsode. Marijana Žirovnikova iz Zbilj je bila obtožena, da se je radi njene malomarnosti dne 17. febr. t. njen 4letni otrok opekel na trebuhu in da je z ranjenim otrokom tako neprevidno ravnala, da je otrok čez nekaj dni umrl. Ugotovilo se je, da je bil otrok božjasten in da opekline ni povzročila, marveč je pospešila njegovo smrt. Ker pa za božjast res ni nobenih zdravil, kot se je zagovarjala obtoženka, je bila Žirovnikova oproščena. — Kmetijski fant iz ljubljanske okolice se je sprl s svojo nevesto in njeno materjo, ker je slednja zahtevala pri »ženitovanski gilihgi« prevelik preužitek. »Ofcet« se je podrla in fant tudi ni plačeval alimentacij za nezakonskega otroka. Nevesta-mati ga je tožila, toda fant je hitro vzel svojo doto v znesku 40.000 kron od svojega brata in jo zakupil in pogal v veselje družbi, samo da ne bi tožnica ničesar dobila. Prišlo je celo do manifestacijske prisega, da nima nobenega premoženja. Kljub temu pa je bil obsojen podjetni dečko radi pregreška zoper devastacijski zakon na 5 dni zapor in poravnava vseh stroškov. — V neki vlogi na stanovanjsko sodišče v Ljubljani, ki jo je poslal v imenu Učiteljskega društva za Maribor in okolice, se je Ivan Tomažič tako razjezil, da je označil postopanje sodišča kot nezastlišano krivico proti učiteljskemu stanu, poslovanje pa je nazval koruptno. Senat je izločil očitke nezastlišne krivice, obsodil pa ga je zaradi očitka koruptnosti na 50 Din globe. — Vin. Moškerc ima navado, da se včasih precej napije in takrat je vedno hud posebno na oročnike. Dne 3. jul. je izpil po lastni izjavi kar pet letrov vina in nahučil orož. Vida Ambrožiča z ne baš ljubeznjivimi primki, ki ne spadajo v javnost. Svojo prehuho vinski jezo bo trezil in hladil za to 10 dni v zaporu.

Poizvedbe.

— Lovski pes, pičar se je zatekel. Dobil se ga Budilovsky, Vrhovčeva ulica 9. — Dama, katera je pozabila v molji ordinacijski sobi dežnik, naj se blagovoli oglasiti, Dr. Šlechta, Dvorni trg. 1-II.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 10. oktobra. Sprejeto ob 13.

Na borzi je bilo dosti blaga. Narodna banka je dajala nekoliko izplačila Trst in Newyork. Tečaj so bili na predborzi nekoliko bolj čvrsti, so pa tekom borze zopet popustili ter so približno isti, kot na večerajšnji borzi. Znatno se je ucvrstil Pariz, ki je tudi v inozemstvu jako čvrst.

Na efektivnem trgu je bilo, razen v arbitražnih papirjih, le malo prometa. Slednji so se vsi nekoliko ucvrstili radi čvrstejših tendence na dunajski in budimpeštanski borzi.

Ob zaključku notirajo:
Efekti: Ljublj. kred. banka 205—215, Prva hrv. št. Zagreb 1130—1135, Slav. banka Zagreb 110, Hrv.-slav. zem. hip. banka, Zagreb 125—127, Hrv. esk. banka, Zagreb 172—173, Jugoslav. banka, Zagreb 156, Trb. prem. dr. 925—950, Slavonija 240—250, Guttman 1875—1900, Exploatacija 240, Sečera 2300, Nar. šumska ind. 160—160.50.

Devize: Curli 15.40—15.475, Pariz 5.225—5.275, London 392—393, Berlin Din 7.5—12.50 za 100 milijonov Dunaj 0.1205—0.1215, Praga 2.575—2.595, Trst 392—393.5, Newyork 85.75—86.75.
Valute: dolar 84.50—85.50.

INOZEMSKA BORZE.

— Curli, 10. okt. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 6.55, Berlin 0.0000045, Amsterdam 219.50, Newyork 5.58, London 25.41, Pariz 34.45, Milan 25.50, Praga 16.75, Budimpešta 0.035, Bukarešta 2.60, Sofija 5.45, Varšava 0.0006, Dunaj 0.007875, avstr. žig. krone 0.0079.

— Trst, 10. okt. Predborza: Beograd 25.6375—25.6425, Berlin 0.00002—0.00004, Dunaj 0.031—0.0315, Praga 66—65, Pariz 132—133.75, London 99.80—100, Newyork 21.90—22, Curli 392—395.

— Dunaj 9. okt. Devize: Beograd 825—829, London 322.500—323.500, Milan 3209 3221, Newyork 70.935—71.155, Pariz 4292—4308, Praga 2126—2130, Curli 12.715—12.765. Valute: dinar 814—820, funt šterling 320.700—322.300, franc. frank 4245—4275, lira 3175—3193, švic. frank 12.600—12.680, češka krona 2102—2118, dolar 70.560—70.960.

Razne stvari.

* Kristus na poštah. Italijanska pošta napravi pripravila izdaje štirih vrst poštah z oznako od 20 centimov do ene lire, na katerih bo naslikan Kristus v krogu svojih apostolov. Slika bo na vseh markah enaka, samo po barvah se bo razlikovala. Izdaje teh mark se nanaša na 300-letni spomin ustanovitve kongregacije za širjenje vere v Rimu. Znamke bodo veljale samo za letošnje jubilejno leto.
* Ogromen hotel v Pragi. V Pragi hočejo zgraditi ogromen hotel 10 nadstropij s približno 500 sobami. Pogajanja, katera je prišel bivši ameriški poslanik Vopička glede zgradbe tega velikega podernega hotela, potekalo ugodno. Tujca kapitala bo udeleženega 60%, domačega 40%.

Najnovejša poročila.

Reško vprašanje.

Zopetne govornice o sporazumu. — Angleško mnenje: za Reko bi bilo najugodnejše, da pripade Jugoslaviji. — Ital. aneksija Reke za njo katastrofa. — Edina rešitev: izvršitev rapalske pogodbe.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) V ministrstvu zunanjih zadev je bila večeraj daljša konferenca glede reškega vprašanja. V kratkem se imajo pričeti oziroma nadaljevati pogajanja med Beogradom in Rimom. Italijanski poslovni odpravnik Sumonte je večeraj ponovno obiskal zunanjega ministra ter se je skušal točno informirati o stališču naše vlade. Pojasnil je tudi mišljenje italijanske vlade. Pričakujejo, da pride v kratkem med Beogradom in Rimom do konkretnega sporazuma. Prevladuje optimizem.

— Beograd, 10. oktobra. (Izv.) Poseben dopisnik »Manchester Guardian«a priobčuje daljši članek o reškem vprašanju pod naslovom »Resnica o

Reki«. Analizira predvsem bodočnost Reke. Navaja tri možnosti rešitve reškega vprašanja s gospodarskega stališča. 1. Reka bi lahko pripadla kraljevini SHS. Ta rešitev bi bila najugodnejša za gospodarskega stališča, ker je jugoslovensko ozemlje vedno tvorilo najprikladnejše zaledje za Reko. 2. Je možna aneksija Reke od strani Italije. Ta solucija bi bila skoraj katastrofalna. 3. rešitev je mogoča na podlagi izvršitve rapalske pogodbe. Dopisnik dalje tudi opozarja na okolnost, da lahko Jugosloveni Reko popolnoma bojkotirajo za slučaj, da bi jo zasedla Italija. Dopisnik zagovarja zadnjo rešitev reškega vprašanja in končno naglašal, da je Reka obsojena na popolno propast.

ITALIJANSKO PRIJATELSTVO DO ALEBANIJE.

— Rim, 10. oktobra. (Izv.) »Idea Nazionale«a pričbuje povodom imenovanja nove albanske razmejilne komisije daljši članek o Albaniji. Članek je značilen, ker naglašaja sedanjo naklonjenost albanske vlade napram Italiji. Komisija ima določiti meje med Albanijo in Jugoslavijo. Članek naglašaja, da se bodo te meje v marsičem spremenile na korist Albaniji in da ne bodo obveljale meje, določene že l. 1913 po balkanski vojski. List zagovarja z vso vneto albanske interese ter navaja več krajev in vasi, ki morajo pripasti iz raznih, posebno strateških ozirov Albaniji.

FASISTOVSKA MILICA OB NAŠI MEJI.

— Trst, 10. oktobra. (Izv.) Po poročilih iz Rima je italijanska vlada odredila, da se nastanijo ob jugoslovenski meji poleg raznih oddelkov karabinjerjev in finančnih straž tudi štirje čete fašistovske milice.

Poljska in Nemčija.

GDANSK. — NEVARNOST POLJSKO-BOLJŠEVIŠKE VOJNE.

— Pariz, 9. oktobra. (Izv.) Kljub raznim demencijam iz Varšave so politični krogi prepričani, da ima Poljska za slučaj, da v Nemčiji pride do velikih državnih sprememb, izdelan načrt, kako zasedi Gdansk in korakati s svojo vojsko proti Berlinu. Francija sama popolnoma soglašja s tem načrtom. Edina nevarnost obstoja v tem, da bo v takem slučaju sovjetski Rusiji dana prilika, na-

stopiti z orožjem proti Poljski v smislu tajne vojaške konvencije, sklenjene med Nemčijo in Rusijo.

— Varšava, 9. oktobra. (Izv.) Poljska brzojavna agencija dementira z vso odločnostjo vsa poročila o ofenzivnih načrtih Poljske napram Nemčiji. Londonski Reuterjev biro je prvi raznesel v svet poročilo, da ima Poljska načrt zasedi za slučaj revolucije v Nemčiji Gdansk in pa Gornjo Šlezijo. Poljsko časopisje se čudi takim časopisnim kombinacijam ter naglašaja, da so brez vsake dejanske podlage.

Poslano.

Poziv na upnikel

Internacionalna kopališka in hotelska delniška družba na Bledu je ostala dolžna raznim svojim dobaviteljem velikanske vsote. Sedaj se baje pripravila likvidacija tega podjetja v škodo vseh upnikov, med katerimi se nahajajo tudi prav mali domači obrtniki in trgovci. Uverjeni smo, da je bilo poslovanje upravnega sveta ter ravnateljstva te družbe tako, da so ti faktorji v vsakem slučaju odgovorni, ako ne bi vsi upniki dobili polnega plačila. Po informaciji podpisanih je že uvedla ena skupina upnikov energične korake napram odgovornemu upravniemu svetu družbe. V svrhu skupnega postopanja vabimo vse upnike, da pošljejo takoj svoje naslove, da se potem skupno posvetujemo ali ne bi kazalo naprositi merne oblasti, da puste takoj revidirati knjige in poslovanje družbe ter odrede eventualne druge ukrepe proti upravniemu svetu in ravnateljstvu te delniške družbe, ako se izkaže, da res proti upnikom izguba.

Naslove izvolite poslati pod šifro: Bled 1285 na administracijo tega lista. Nekateri prizadevi v imenu drugih. Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Vi imate pravico

da pri kupovanju zahtevate blago naj-boljše kvalitete. Odločno zahtevajte od Vašega črtiljarja, da vam na Vaše čevlje pripiše prave Palma kaučuk polnilnike in kaučuk potplate.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob bridki izgubi naše ljubljene, nepozabne matere, stare matere, sestre, tačče, svakinje in tete, gospe

Ljudmile Verderber roj. Pirč
posestnice

Izrekl svoje sožalje in sočutja, ter jo spremili na njeni zadnji poti izrekamo svojo globoko zahvalo. Obsobito se zahvaljujemo častiti duhovščini, gg. duh. svetniku Oblaku in zdravniku dr. Benediku, Bralnemu društvu na Bledu, ki je pod vodstvom g. nadučitelja Gradnika zapelo prekrasne žalostinke, dalje blejskemu Sokolu in požarni brambli. Slednjič vsem darovalcem prekrasne cvetje.

BLED, 7. oktobra 1923.

Zalujoče rodbine

dr. Kavčičeva in Pirčeva.

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna

Tapetniška delavnica

FRANC JAGER

Ljubljana - Kolodvorska ulica 28
se priporočja slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: Izdelava vseh vrst žimnic, divanov, otoman, klubnih garnitur, različnih zastorov itd. Delo solidno. — Cene zmerno.

Žime vseh vrst vedno v zalogi!

Učitelji glazbe.

Otvora se natječaj na mjesto učitelja gradjanske glazbe se mesečnom platom od 3000 dinara. Dokumente o svršenim glazbenim naukama i svjedodžbu o dosadašnjim službi uputiti potpisanoj. 10743

Za upravo gradjanske glazbe
Predsjednik: Tonin Glušević.
Metković (Dalmacija)

Toornica zrcal

išče več delavcev prirezovalcev, obložiteljev, okvirčev mesinga in brusačev. Ponudbe s oznakom plače poslati na tvornico zrcal

Alba

Novasad, Kemičká ul. 15

Šolske knjige Narodna knjigarna. v Ljubljani.

Trgovski uradnik,

samostojen knjigovodja in korespondent se sprejme v nekem podjetju v Celju. Le v istini večji gospodje, ki so vajeni samostojnega dela, naj pošljejo svoje oferte na upr. Slov. Nar. pod »Trgovski uradnik-10816«.

M. Vuksan, Gruž, Dalmacija

razpošilja

južno sadje

po najnižji dnevni ceni po pošt. in železnici. Cenik na zahtevanje zaslonj. 10490

Heloi Kam pa?

K. „Tribun“ v Ljubljano

Karlovačka cesta št. 4

Tam je po ceni in velika izbira otroških vozčkov, dvokoles raznih modelov, najnovejših pomožnih motorčkov znamke Ewans, Oriette, Motorette, D. K. W., Omega ter vsakovrstne pneumatike. Sprejemaio se tudi vsa popravila ter ponikanje in emajliranje. 3187

10743

Za upravo gradjanske glazbe

Predsjednik: Tonin Glušević.

Metković (Dalmacija)

10726

ter

vžlgalnike

in

kamenčke

na drobno in na debelo najceneje pri trvdki

Iga. Vek,

Ljubljana, Sedna ulica 7.

Razpis.

Pri kr. šumski upravi v Kostanjevici (Slovenija) se razpiše 1000 pjm³ bukovega porabnega lesa, ki se trdela v režiji v gozd. odd. 2, a, 2c, 5 b in 5 c na Opatovih gorih. Interesenti naj vložijo s 23 Din kolokovane ponudbe do 20. oktobra 1923 pri kr. direkciji šum v Ljubljani (Križanki). — V ponudbi se mora priponiti, da so ponudniki znani splošni in posebni pogoji in da se jim v celoti podvže. — Priložiti se mora tudi istočasno 10% jamčevina. Natančnejši pogoji se svedo pri šumski upravi, kjer se dobe tudi očetni vzorci.

„Color“

najboljša, neškodljiva BARVA ZA LASE.

Glavna zaloga drogerija A. KANC, Ljubljana. — Razpošilja tudi po pošti. 2922

10490

STEZNIKE

(moderce)

po životni priporoča

Aza Hutter

Dunajska cesta 6-II

v hiši lekarnic Piccoli.

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično snajenje in vsakovrstno barvanje oblok.

Anton Boc, 9011

Ljubljana, Šelenburgova ul. 6,

I. nadstr. Glince-Vič 46

Na cijelom

continentu

poznato je već od mnogo godina izvrsno svagdje rašireno sredstvo za desinficiranje

Lysoform

koje se upotrebljava za pranje ruku i aparata, zatim za svaku vrst desinficiranja, kao i za odstranjivanje svakog neugodnog vonja.

Dobiva se u apoteci i drogeriji u originalnoj opremi providen za upotom o uporabi.

Generalno zastupstvo i depot za cijelu Jugoslaviju:

Jugopharmacia d. d.

ZAGREB, Prilaz 12.

Josip Petelinc

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Priporočamo na veliko in malo galanterijo, nogavice, razne sukanec, gumbje, čipke, vezeno, sprehajalne palice, kravate, srajce, čevljarice in krojaške potrebščine. Najnižje cene.

Postrežba točna.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA

Dunajska cesta 46

Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

Važno naznanilo!

Kamgarn, sukno, aube, pliš in druga manufaktura iz prvih čeških in angleških tvornic došlo!

Oglejte si pri

Lenasi & Gerkman, Ljubljana.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da bodem otvoril dne 15. oktobra 1923 svojo lastno pekarijo, ki bo urejena najmoderneje in bodem skrbel za točno postrežbo ter se trudil, da bodem ugodil vsem željam cenjenega občinstva. Ujjudno pa prosim cenjeno občinstvo za obilen obisk. Postregel bodem z najfinjšim in najlepšim pecivom, poleg tega bodem pekel tudi domači kruh.

Se priporočam za obilen obisk

Ivan Vrtačnik, Tržaška c. 19.

Kapitala zmožni zastopnik

za Slovenijo

za prvovrstni pisalni stoj

se išče. Ponudbe trvdik, ki bi hotele delati na svoj račun pod „Gut eingeführt“ Nr. 12331 na

Österreichische Anzeigengesellschaft A. G., Wien I.,

Riemergasse 9.

10823

Kupujem po najvišjih cenah
stare umetne zobe
Karnar, Hotel Tratnik
Sv. Petra cesta, soba št. 1.

Marija Rogelj manufakturna - trgovina -
se nahaja sedaj **Lingarjeva ulica št. 4**
druga ulica čez frančiškanski most.
Velika izbira sukna, cajgov, parhanta, višnjevo in belo blago, opreme za neveste, perilo za dame in gospode.
Blago dobro. Cene nizke. 10223

Sodni in železniški zdravnik
Dr. Leo Trauner
ordinira za kirurgijo, porodništvo, ženske in notranje bolezni
zopet redno od 8.—9. in od 14.—18.
Ljubljana, VII (Šiška). Celovška cesta 28.
Telefon 273. 10497

Sode

od masi in loje, z železnimi in lesenimi obroči, od 170 do 200 kg vsebine, v popolnoma dobri stanju, kupuje **tuška Miklar & Kranjc**, Zaloška cesta 27, 10705

P U H

in
PERJE
vedno v zalogi
pri **tvrdki**
R. Miklauc
LJUBLJANA

Jugosl. importno in eksportno podjetje

ING. RUDOLF PECLIN.
Stroji za vsako industrijo, lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobile in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. — Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine **F. FARIO** iz deluje vse predmete iz litega železa v vsakimkoli in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.
Tel. inter. 82. **MARIBOR, Trubarjeva ul. 4.** Tel. inter. 82.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni oče, stari oče, brat in stric, gospod

Fran Ziherl

trgovec in posestnik

v torek, dne 9. t. m. ob četrt 16. popoldne po dolgi mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 73. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega bo v četrtek, dne 11. t. m. ob polu 17. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Škofji Loki, dne 9. oktobra 1923.

Žalujejo ostali.

Brez posebnega obvestila.

Potrji najgloblje žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je danes ob polu 8. zvečer preminul po dolgi in težki bolezni naš iskreno ljubljeni brat, stric in svak, gospod

Valentin Dolenc

finančni blagajnik v p.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, dne 11. oktobra 1923 popoldne ob četrt na 6 iz hiše žalosti v Stari Loki št. 15, na tamkajšnje pokopališče.

Stara Loka, dne 9. oktobra 1923.

Franco Dolenc, lesni industrijalec, brat.
Jerica Hubad roj. Dolenc, sestra.

Vsi ostali sorodniki.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasov do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 50 para, z davčino vred

Prodaj

Indian Big Chief
s priklopnim vozom proda trdka Kenda, Ljubljana. 10.818

Moško kolo,
dobro ohranjeno, ceno naprodam. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.794

Klavir,
kratek, črn, zelo dobro ohranjen, po ugodni ceni naprodam. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.782

Prodaj 350 knjig,
lepih, različne vsebine, en blok, najvišjemu ponudniku. Na ogled v četrti in petek od 1 do 3. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.840

Note,
dobro ohranjene, klasične in druge, tudi za konservatorij, po ugodni ceni naprodam. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.808

Dve lokomobili
(10 in 15 konjskih sil), najboljši angleški znamke, malo rabljeni, se prodajo. — Prikladni za vsak obrtniški obrat. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.812

Prodaj sode
iz suhega klanega hrastovega lesa od 2.50 D do 3 D za 1 liter iz skladišča. Dobavljam vsako množino. — Jovo Milosević, Zagreb, Frankopanska br. 8. 10.287

Jedilnica,
temna, popolnoma nova, obstoječa iz 12 kosov, se vsled pomanjkanja prostora ceno proda. Proda se tudi že rabljena spalnica. — Ivančič, Zabjaki št. 3, I. nadst. 10.127

Lovski voz
v zelo dobrem stanju, moderno izdelan, z oljnatimi osmi, se radi pomanjkanja prostora po zelo ugodni ceni proda. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.746

Avto
12/14HP Laurin Klement, trisosedni, v najboljšem stanju, se ceno proda. — Nadalje dinamo A E G 0.7 HP, 110 Volt, 960 vrtilnih obratov na minuto. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.811

Napredaj posestvo
z gostilno, tik kolodvora, oddaljeno četrt ure od večjega trga. Obstoji iz hiše in lepega gospodarskega poslopja, vrta in njive. V hiši je pet sob, tri kleti in vse pritlične. V njej se nahaja dobro obiskana gostilna. — Posedstvo je pripravno tudi za vsako drugo obrt. — Nastopi se lahko takoj. — V najem se odda takoj nova in prostorna prodajalna v Novem mestu, pripravna za vsako trgovino. — Posedstvo daje Jernej Fabjan, gostilničar in mesar v Novem mestu. 10.819

Prodaj se

znana registrirana znamka likerja »Triglava« Klučer z originalnim receptom. — Reflektira se samo na resne interese, ker bi se event. sedanjim imeteljem soudeležil. — Ponudbe pod »Dobička« nosno/10.814 na upravo »Slovenskega Naroda«.

Kupim
Železna otroška postelja,
dobro ohranjena, se kupi. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.837

Motorno kolo
z dvema prestavama 3 do 4 HP, dobro ohranjeno, se kupi. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod št. 10.833.

Kupim večje
število stolov,
rabljenih, močnih in dobro ohranjenih, enake vrste. — Ponudbe se pošiljajo na naslov: Toplice Medija/Lzlake. 10.820

Stanovanja
Na stanovanje
se popolno oskrbo se sprejmeta dva solidna gospodarska. — Ambrožev trg 1. 10.846

Meblovano sobo
s posebnim vzhodom išče mirna gospodinja. — Ponudbe je poslati na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Mirnna soba/10.838«.

Išče se stanovanje
za takoj. Najemnika postranska stvar. — Ponudbe pod »Stanovanje takoj/10.783« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Večjo nagrado
dam za malo družinsko stanovanje. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Večja nagrada/10.822«.

Lepa zračna soba
se odda s hrano dvema najboljšima dijakinja ali dvema najboljšima uradnicama; tudi samo z zajtrkom. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.847

Stanovanje,
obstoječe iz 1 ev. 2 sob in kuhinje iščem; najemna postranska stvar. — Ponudbe pod »Arhitekt/10.806« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Solidna stranka
brez otrok išče primerno veliko stanovanje. Plača mesečno 1500 Din. — Pismeno ponudbe pod »Mirno/10.604« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Meblovana soba,
lepa, mirna in zračna, z električno razsvetljavo, event. porabo klavirja, s posebnim vzhodom, v villi, tri minute od tramvaja, se odda. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.781

Na hrano in stanovanje

se sprejemata dve gospodinjici v Kolodvorski ulici št. 27. — Istotam se prodaja gramofon s ploščami. 10.826

Boljša gospa
išče pri samostojni dami ali gospodu prazno sobo pod pogojem, dotičnemu zastoj kuhinji in šivati in plačevati sobo. Gre tudi kot hišnica. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.827

Stanovanje
v stari ali novi hiši, z 2—3 sobami in pritličnim, išče za takoj ali pozneje mala stranka 2 oseb. Plača dobro; da ev. nagrado. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Zračno stanovanje/1923/10.637«.

Službe
14 let star deček
išče mesta učenca ključničarske obrti s hrano in stanovanjem v hiši. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.804

Dobrega prodajalca
in blaginjičarko rabim za manufakturno trgovino v Ljubljani. — Ponudbe: Poštni predal št. 59. 10.832

Pisarniška uradnica
išče mesta v kakšni pisarni ali izven Ljubljane. — Dopise je poslati na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Uradnica/10.805«.

Učenca,
zdravega in poštenega, s dopolnjenim 14. letom, sprejemam za pekovo obrt takoj pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe na: V. Slak, Dol. Logatec. 10.842

Vrtnarja,
veščega zelenjave — se išče. Trezno, marljivo in zanesljivo moč, ki se razume pri gospodarstvu. Oženjen, katerega žena bi pri delu pomagala, ima prednost. — Ponudbe pod br. »Za-708« na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. 10.828

Kontoristinja
veščja vseh pisarniških del, perfektno slovenske, deloma nemške stenografije, prav dobro strojepis, stenografira tudi srbohrvatsko in zna cirilico, želi premeniti svoje mesto. Gre kamorkoli. — Ponudbe pod »Kontoristinja/10.557« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Korespondentinja,
veščja slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, perfektno stenografinja in strojepis, išče večja izvozna trdva za takojšnji nastop in protidobri plači. — Le prvo vrstne moči naj pošlje svoje ponudbe s prepis izprave na upravo »Slovenskega Naroda« pod Bodočnost/10.741«.

Šokali

Dva lokala
(ca. 66 m²), pripravna za skladišče ali delavnico, se takoj oddajo. Odda se tudi pisarniški prostor. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.772

Nepremičnine
Lepo posestvo
v Ljubljani se radi preseljuje prodaja ali zamenja s posestvom v Zagrebu. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.776

V najem vzamem hišo
z nekoliko polja ali brez. — Ponudbe se pošiljajo na: J. Grošelj, krojač, Spodnja Šiška. 10.824

Graščina
na Doljenjem, okoli 100 orolov zemlje, največ travnikov, se proda iz proste roke. Gospodarska poslopja, kakor tudi kovačnica; vse v dobrem stanju. Zivina: 9 konj in 12 glav govedov po dogovoru. Obsežen hrastov gozd za sekanje; zraven nova žaga »Venecijanka«. Okolica je bogata hrastovih gozdov. Cena po dogovoru. Denarja ni potreba takoj vsaga. — Dopisi pod »Graščina/10.815« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Dopisovanje
Ženitna ponudba.
Starejša gospodinja, trgovsko naobražena, želja na v svrhu možite s starejšim gospodom premožnim trgovcem, kateri se ne ozira na premoženje, pač pa na dobro in blago osebo, plemenitega značaja, katerega je večja popolnoma samostojno voditi trgovino. Resne ponudbe pod »Ženitna budočnost/10.841« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Razno
Novi vinski sodi
(bačve) v vseh velikostih se dobe in popravljajo pri Fran Repiču, Ljubljana, Trnovo. 9993

Manufakturna trgovina,
jako dobro vpeljana, se vsled družinskih razmer odda. — Reflektanti naj se javijo pismeno pod »Solidna trgovina/10.633« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Mlad trgovec
(začetnik) s lokalom v industrijskem kraju išče kompanjona (sko). 40 do 50 tisoč dinarjev kapitala; ev. s sodelovanjem. Poznejša ženitev ni izključena. — Dopisi pod »Trgovec & Comp./10.844« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Lovski psi,
iskrski braki, dva meseca stari, se oddajo. — Resljeva cesta št. 3, II. nadstropje. 10.849

Pozor!
Prevzamem vsake vrste pohištvo in klavirje za prepolnjenje. — Naslov pove upravo »Slovenskega Naroda«. 10.807

Trapistovski in groyer sir, Ia,
nudi po najnižji ceni »Drage«, mlekarja in sirarja Dežanovca, Slavnica. 10.742

Modistka Iva Šiler,
Kongresni trg 6 prodaja vsakovrstne damske, deklške klobuke in nakitja po znižanih cenah. Izdeluje novosti in popravila. 10.836

Specijelno izdelovanje predtiskanih ročnih del

Josip Matek,
Ljubljana, Dalmatinova ulica, sprejema privatna in trgovska naročila, tisk, najnovejši vzorci. 10.825

Vsakovrstne čevlje, gamače,
sportne čepice, bombaž in volno za pletenje vseh barv nudi vedno najceneje: Razpošiljalnica »Konkurencija«, Ljubljana, Zgornja Šiška. 8159

Prisneli so najboljši šivalni stroji
»Mundlos«. Šivajo naprej in nazaj. Garancija deset let. Znižane cene. Vse potrebščine na razpolago. Pouk v voženju brez plačila. — Trdka I. Šolvinčuden, Mestni trg št. 13, Ljubljana. 10.512

Najfinejši furnir,
slavonski hrast, eksotičen, rožnati jase, mahagoni, beli javor, ameriški oreh, neparna in parna bukev ter hrastove deske, popolnoma suhe, 7 do 10 cm debeline, 30 do 40 cm lina vedno v zalogi »Tovarna stolov Jos. Stadler, Ljubljana, Sodna ulica 11. 10.813

»Kolizej«
Oprema stanovanj, družba z o. z. Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 (prej brata Sever). Priporočila bogato izbira pohištva od navadnega do najfinijejšega; prevzame vsa naročila, tudi za celotno opremo stanovanj. — Zaloga vseh vrst modrovec in drugih tapetirskih del. 10.535

K. Widmayer pri »Solncu«
za vodo. Velika izbira volnenih jopic in čepic. Raznovrstno perilo. Svilnati in drugi robci, serpe. Manufakturno blago. Oblike in predpasniki. Vsa opravila za novorojenčka. Majice, nogavice domačega izdelka. Venciki in šopki za neveste, odeje (kovrči). Edina zaloga peč (abtahov). Na debelo primeren popust. 10.527

Komercijelni vodja

za parno žago in lesno kupčijo, le z dobrimi spričevali, SE IŠČE za nastopom 15. novembra ali najkasneje 1. decembra. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod »Zmožnost-10786«.

Potnik

specerijske in barvilne stroke, zmožen obeh deželnih jezikov, se išče za potovanje po vsej Jugoslaviji. Cenjene ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »Zmožen prodajalec-10817«.

Dva prvovrstna strokovnjaka

Železne ter stroke za gradbeni material se iščeta za samostojni delokrog v obratu s trgovci v Beogradu in Zagrebu. Ista morajo biti dobri kalkulanti. Pogoji znanja srbohrvatskega in nemškega jezika. Prvorazredne reference. Ponudbe s obširnimi curriculum vitae ter zahtevo plače pod šifro »Organizator« na Zagrebški oglasni zavod d. d., Zagreb, Draškovičeva ulica broj 7.

Armstrong-Whithworth Jugoslavija

izveštavaju, da su otvorili svoju kancelariju u Palati Jugoslovenske banke, Kolarčeva ulica br. 1, Beograd, i da su počeli primati narudžbine za slijedeće kao i za mnoge druge predmete čiji se spisak može videti na zahtev:

Parne kazane, mesingane i druge metalne proizvode kao mesingane ploče, šipke od žutog mesinga i. t. d., mostove, sitne predmete od livenog gvoždja i druge predmete od livenog gvoždja, ugali i koks, instalacije za rudnike, sve vrste dizalica, instalacije za električno osvetljenje i električne centrale, razne mašine, gvoždene kovane predmete, instalacije za vuču (prenosenje), hidrauličke mašine, instalacije za razvijanje hidroelektrične snage, lokomotive i željeznički materijal i njihove rezervne delove, mašinske alate, motorna prevozna sredstva i njihove delove, pneumatične alate i druge potrebe, instalacije za proizvodnju hartije i za preradu materijala za hartiju, pumpe sprave za konstrukciju puteva, brodogradilišta, čelik i gvožđe, čelične konstrukcije za gradjevine, instalacije za izradu čelika, alate, žice metalne konopce, bormašine, okrugle gvoždene šipke poluge, čelik visoke tensije i čelične vagonne. Detaljna se obaveštenja mogu se dobiti na zahtev na gornju adresu.

Takodje se izveštavaju zainteresovani da imamo u stovarištu velikku količinu mašinerije za prodaju, i da je ovo odlična prilika da se nabave razne instalacije u odličnom stanju a po vrlo niski ceni.